2.0 පළමුවන ශ්‍රේණිය පරිසරය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් හැඳින්වීම සහ විෂය නිර්දේශය

1. හැඳින්වීම

"පරිසරය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම්" නමින් හැඳින්වෙන මෙම ඉගෙනුම් ක්ෂේත්‍රය මිනිසා සහ මිනිස් ප්‍රජාව කෙරෙහි විවිධ අයුරින් බලපෑම් කළා වූ හෝ කරන්නා වූ හෝ භෞතික, සමාජයීය සහ ජෛව පද්ධතීන් පිළිබඳ ව හා ඒවා පදනම් කර ගෙන සිදු විය යුතු ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලියකට යොමු කරන්නකි.

ළදරු වියේ සිට ම ස්වභාවයෙන් ම මිනිසා සිය වටාපිටාව කෙරෙහි කුතුහලයකින් පසු වන අතර අනුක්‍රමයෙන් එම වටාපිටාව සමඟ සාර්ථක ව අන්තර් ක්‍රියා කිරීමට අවශ්‍ය නිපුණතා ළඟා කර ගැනීමට උත්සාහ දරයි. මෙම ක්‍රියාවලියේ දී සිය සංවේදී ඉන්ද්‍රියයන් ප්‍රයෝජනයට ගන්නා අතර ම ඒවායේ සංවේදී බවත්, වර්ගීකරණය හා තර්කනය වැනි බුද්ධිමය හැකියාවනුත් වර්ධනය කර ගනියි. එසේ ම ඒ ඔස්සේ සිය වාග්මාලාව සහ සන්නිවේදන කුසලතා ද වර්ධනය කර ගනියි. තමා ජීවත් වන වටාපිටාව පිළිබඳ ව තොරතුරු සොයා බැලීම, රැස් කිරීම හා නැවත ප්‍රකාශ කිරීම දරුවාගේ ජීවිත ක්‍රියාවලියේ ම අංගයකි. මෙය නිරායාසයෙන් ම ඕනෑම ජීවියකු තුළ සිදු වන්නකි. දරුවාගේ එම නැඹුරුව වර්ධනය කිරීම පරිසරය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් ගොඩ නැගීමේ පදනම විය.

එදිනෙදා ජීවිතයේ දී හමුවන අභියෝගවලට සාර්ථක ව මුහුණ දිය හැකි හා රටේ සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට දායක විය හැකි සමබර පෞරුෂයකින් හෙබි පුද්ගලයකු තුළ සාක්ෂරතාව, ගණිත දැනුම සහ ආගම පිළිබඳ නිපුණතාවලට අමතර ව තවත් ක්ෂේත්‍ර කිහිපයකට අයත් නිපුණතා වර්ධනය විය යුතු ය. මීට පෙර ක්‍රියාත්මක වූ ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන විෂයමාලාවන් හි සෞන්දර්ය අධ්‍යාපනය, නිර්මාණ ක්‍රියාකාරකම්, ශාරීරික අධ්‍යාපනය හා ආරම්භක විද්‍යාව වැනි විෂයයන් යටතේ එම නිපුණතා ශාක්ෂාත් කර ගැනීමේ අවශ්‍යතාව සලසා තිබුණි. එහෙත් නව විෂයමලාවේ "පරිසරය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම්" නම් වූ පුළුල් විෂයයක් යටතේ එම විවිධ ක්ෂේත්‍රවලට අයත් නිපුණතා අවස්ථානුකූලව මතු කර ගැනීමට ඉඩ සලසා ඇත.

පරිසරය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් විෂය පළමුවන ප්‍රධාන අවධියේ දී තේමා 16ක් මත විෂය නිර්දේශය ගොඩ නගා ඇත. සෞන්දර්ය, නිර්මාණ හා ශාරීරික අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රවලට අදාළ නිපුණතා මතු කර ගැනීම මෙන් ම ආගම, මව්බස හා ගණිතය යන ප්‍රධාන විෂයයන් පෝෂණය සඳහා ද "පරිසරය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම්" යොදා ගත හැකි ය. පළමුවන ශ්‍රේණියේ දරුවන්ගේ කතා බහට ගැළපෙන සරල ඉංග්‍රීසි වදන් මෙම ක්‍රියාකාරකම් මගින් මතු කර ගත හැකි ය. මෙම විෂයයට අදාළ ක්‍රියාකාරකම් කිරීමේ දී ගුරුවරයාට තවත් සහායකයන් සිටීම ඒවා සංවිධානයට පහසුවනු ඇත. එම පාසලේ ම 6 වැනි ශ්‍රේණියේ සිසුන්ගේ සහාය මේ සඳහා ලබා ගත හැකි වනු ඇත.

විෂය නිර්දේශයේ ඇතුළත් සියලු කොටස් ඒ ආකාරයෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම පාසලක ම කළ යුතු යැයි අදහස් නොකෙරේ. මෙම අවධියේ දී දරුවන්ගේ පරිසරය සීමිත ය. එම සීමාව තුළ ඇති දේ, සිදු වන දේ සියල්ල සෑම පාසලකට ම පොදු නොවේ. එහෙයින් දරුවන් සඳහා ක්‍රියාකාරකම් තෝරා ගැනීමේ දී සිය පාරිසරික සම්පත්වලට සරිලන සේ ඒවා තෝරා ගැනීමේ නිදහස හා වගකීම ගුරුවරයා සතු ය.

මේ අනුව ගුරු මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයෙහි ඉදිරිපත් කර ඇති එක් එක් තේමාවෙන් අපේක්ෂිත නිපුණතා කරා ළඟා වීමට, යෝජිත ක්‍රියාකාරකම් වෙනුවට වෙනත් ක්‍රියාකාරකම් ඔබට නිර්මාණය කර ගත හැකි අතර, එසේ කිරීමේ දී අපේක්ෂිත නිපුණතා ඉටු වන අයුරින් ක්‍රියාකාරකම් සොයා ගැනීමට වග බලා ගත යුතු ය.

2. ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන අවධිය සඳහා නිපුණතා

පළමුවන ශ්‍රේණියේ සිට පස්වන ශ්‍රේණිය තෙක් මෙම ඉගෙනුම් ක්ෂේත්‍රය පරිශීලනය කිරීමෙන් සිසුන් තුළ පහත දැක්වෙන නිපුණතා සංවර්ධනය සඳහා අවස්ථා සම්පාදනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

- සිය වටාපිටාවේ චමත්කාරය හඳුනාගෙන ඒ තුළින් වින්දනයක් ලබයි.
- ක්‍රීඩාව, විවේකය, විනෝදය සිය ජීවිතයට අවශ්‍ය අංග ලෙස සලකා උචිත අයුරින් ඒවා සිය දින චර්යාවට මුහු කර ක්‍රියා කරයි.
- සෞන්දර්යාත්මක දේ අගය කරමින් ඒවා සිය ප්‍රකාශන කාර්යයන්හි දී භාවිත කරයි.
- නිරෝගීමත් දිවි පැවැත්මකට අවශ්‍ය මූලික හුරුකම් ප්‍රදර්ශනය කරයි.
- මිනිස් නිර්මාණ අගය කරයි.
- සිය වටාපිටාවේ සිටින ජීවීන් හා ඔවුන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ ව අවබෝධයෙන් යුතු ව කටයුතු කරයි.
- මිනිස් සමාජය, මිනිස් හැසිරීම හා මිනිසා කෙරෙහි ඒවායේ බලපෑම පිළිබඳ ව අවබෝධයෙන් යුතු ව කටයුතු කරයි.
- පෘථිවිය, එහි සම්පත් හා අවකාශය මිනිසා කෙරෙහි බලපාන අයුරු ගවේෂණය කරයි.
- පාරිසරික සංරක්ෂණ ක්‍රියාවලියේ සිය වගකීම අවබෝධ කර ගෙන ඒ අනුව කටයුතු කරයි.
- සිය වටාපිටාවේ ශක්තිය සහ බලය යෙදීම ප්‍රජාවේ ඉදිරි ගමනට බලපාන අයුරු විමර්ශනාත්මක ව අගය කරයි.
- අනාගත වැඩ ලෝකයට අවශ්‍ය හුරුව ලබා ගැනීම සඳහා තම පරිසරයේ ඇති ද්‍රව්‍ය හා උපකරණ අවශ්‍ය පරිදි හසුරුවයි.

3. පළමුවන ප්‍රධාන අවධියේ පරිසරය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් විෂයයට අදාළ ඉගෙනුම් නිපුණතා

- පාසල් පරිසරයට අනුගතව කටයුතු කරයි.
- නිවසේ දී සතුටින් හා ඵලදායී ලෙස පුද්ගලයන් අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවල නියැලෙයි.
- තොරතුරු රැස් කිරීම සඳහා නිරීක්ෂණ කරයි.
- අත්දැකීම් තුළින් සරල ක්‍රියාකාරකම්වල නියැලෙයි.
- සිරිත් විරිත්වලට අනුකූල ව ක්‍රියාකරයි.
- පාසල හා සම්බන්ධ අතීත තොරතුරු විමසා බලයි.
- සෞඛ්‍යවත් දිවිපෙවෙතක් සඳහා යහපත් පුරුදු අනුගමනය කරයි.
- සුහද කතා බහ ඔස්සේ නිවැරදි ව තොරතුරු හුවමාරු කර ගනියි.
- අවට පරිසරයේ සිදුවන වෙනස්කම් පිළිබඳ ව සංවේදී ව කටයුතු කරයි.
- තමා හා තම අවට පරිසරය පිරිසිදු ව ක්‍රමවත් ව පවත්වා ගැනීමට දායක වෙයි.
- අන් අයට ප්‍රියජනක අන්දමින් තම ගති පැවතුම් පවත්වා ගනියි.
- මූලික ඉරියව් නිවැරදි ව පවත්වා ගනියි.
- එදිනෙදා කටයුතුවලදී සිය ආරක්ෂාව පිළිබඳ ව සැලකිලිමත් ව කටයුතු කරයි.
- අවකාශය උචිත ලෙස භාවිත කරමින් ක්‍රීඩා හා ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වෙයි.
- අරමුණු ගත කාර්යයන් සඳහා සාමූහික ව වගකීමෙන් වැඩ කරයි.
- පරිසර විවිධත්වය කෙරෙහි සංවේදී ව ක්‍රියා කරයි.

- අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී අන් අයට උදව් කිරීමට ඉදිරිපත් වෙයි.
- රූප සංකේත හා ලිඛිත පුවරු මඟින් දැක්වෙන තොරතුරු ලබා ගනියි.
- තම අත්දැකීම් චිත්‍ර හා ඇඟීම් මඟින් ප්‍රකාශ කරයි.
- පරිසරයේ ශබ්ද, නාද, චලන සහ චරිත නිරූපණය කරයි.
- අභිනය දක්වමින් රංගනයේ හා ගායනයේ නිරත වෙයි.
- විවිධ කටයුතුවලදී සමායෝජනයෙන් යුතු ව චලන දක්වයි.
- විවිධ ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් විවිධ දේ නිර්මාණය කරයි.
- ලබාගත් අත්දැකීම් හා රැස් කරන ලද තොරතුරු තනි ව හෝ සාමූහික ව හෝ පිරිසකට ඉදිරිපත් කරයි.
- නිවසේ දී හා පාසලේ දී සිය යුතුකම් හා වගකීම් පිළිබඳ ව සංවේදී ව කටයුතු කරයි.

4. පරිසරය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් විෂය නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා යොමුවක්

- මෙම නිර්දේශයේ දී දරුවාගේ වටාපිටාව තේමා 16 ඔස්සේ විකාශය කර ඇත.
- සියලු දෑ තෘප්තිදායක අත්දැකීම් වශයෙන් ලබා ගැනීමට දරුවනට ඉඩ සැපයිය යුතු වා මෙන් ම ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් සැලැස්මක් හා සූදානමක් අවශ්‍ය වනු ඇත.
- මෙහි ඇති අදහස්වලට අනුකූල ව ඉගෙනුම් හා හඳුන්වා දීමේ ක්‍රම යොදා පාඩම් සැලසුම් කර ගත යුතු ය.
- තොරතුරු වාර්තා කිරීම, තොරතුරු සොයා ගැනීම තරම්ම වැදගත් ය. මුල් අවධියේ දී වාචික ව කටු සටහන් මඟින් සිය අත්දැකීම් ප්‍රකාශ කිරීමට දරුවන් පොළඹවන්න. ක්‍රමයෙන් වචන ද වාක්‍ය ද තරමක් සවිස්තරාත්මක රූප සටහන් ද යොදා ගැනීමට දරුවන් යොමු කරවන්න.
- වැඩ සියල්ල හා උත්සාහය අගය කළ යුතු ය.
- සිසුන් කන්ඩායම් වශයෙන් වැඩෙහි යොදවන්න. එහෙත් මුල් අවස්ථාවලදී කණ්ඩායමක කෙනෙකු වැඩ කළ යුතු ආකාරය පිළිබඳ ව දරුවනට මඟ පෙන්වීම් හා නිවැරදි කිරීම් අවශ්‍ය වනු ඇත.
- යම් තේමාවකට සම්බන්ධ ව ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් කර ගෙන යන අවස්ථාවේ දී අනුක්‍රමයෙන් එක් රැස් වන තොරතුරු හා ද්‍රව්‍ය ක්‍රමයෙන් ගොඩ නැගෙන ප්‍රදර්ශනයක් බවට පෙරලන්න.
- තේමා ඉදිරිපත් කර ඇත්තේ නිශ්චිත පිළිවෙළකට නොවේ. ඕනෑ ම වේලාවකට උචිත තේමාවන් ඕනෑම තැනකින් තෝරා ගැනීමට නිදහසක් ඇත. කාලයට උචිත අයුරින් තේමා තෝරා ගැනීමෙන් සම්පත් පරිහරණය වඩා පහසු වනු ඇත.

5. ඉගෙනුම් – ඉගැන්වීම් ක්‍රමෝපාය

පරිසරය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් ඉගැන්වීමට වඩා, ඉගෙනුමට මුල් තැනක් දෙන ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියකි. කණ්ඩායම් හා තනි තනි ව ද වරෙක මුළු පන්තිය ම ද ඉගෙනුම් කාර්යවල යෙදවිය හැකි ය.

ගුරුවරයා මේ සඳහා කල් ඇති ව සැලසුම් කර ගත යුතු ය. එක ම මොහොතක විවිධ කණ්ඩායම් එකිනෙකට වෙනස් වැඩවලට යෑමට හැකි ය. ඒ මඟින් පුළුල් ක්ෂේත්‍රයක් ආවරණය කර ගැනීමට හැකි ය.

සිසුන් සඳහා සැලසුම් කරන වැඩ අතර නිරීක්ෂණ, ක්ෂේත්‍ර චාරිකා, අත්හදා බැලීම්, කෙටි ව්‍යාපෘති, රැස් කිරීම්, භූමිකා රංගන වැනි විවිධ ඉගෙනුම් ක්‍රමෝපාය ද පුද්ගලයන්ගෙන්, පොත්පත් වැනි මුද්‍රිත මාධ්‍යවලින් ද විද්‍යුත් මාධ්‍යවලින් ද තොරතුරු රැස් කිරීම් අඩංගු විය හැකි ය.

6. පාසල් ප්‍රතිපත්ති හා වැඩ සටහන්

පළමුවන ශ්‍රේණිය පරිසරය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් යටතේ පාසල් ප්‍රතිපත්ති හා වැඩ සටහන් සංවිධානය විය යුත්තේ දවස පුරා මේසය අසල පුටුවක වාඩි වී සිටීම වෙනුවට විවිධ ඉරියව්වෙන් හා සතුටින් නොයෙකුත් ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වන දරුවන් දැකිය හැකි වන පරිදි ය.

- පාසල් කාලය තුළ දී පළමුවන ශ්‍රේණිය සිසුන් ප්‍රධාන වශයෙන් සෙල්ලම් ස්වරූපයක් ගත් ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වීමට අවශ්‍ය පරිසරය සකස් කිරීම.
- එළිමහනේ ඉගෙනුම් අවස්ථා සඳහා පහසුකම් සැපයීම.
- පාසලේ ක්‍රීඩා සෞන්දර්යාත්මක කටයුතු විශේෂ දින සැමරුම් අවස්ථා හා වෙනත් විෂයය සමගාමී කටයුතුවලදී පළමුවන ශ්‍රේණිය දරුවන් ද සහභාගි කර ගැනීම.
- පාසලේ ඉහළ පන්තිවල (6/5 වන ශ්‍රේණි) සිසුන්ගේ උදව් ද අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී ලබාදීම.

7. සිසු ප්‍රගතිය තක්සේරු කිරීම

සිසුන් සඳහා ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් කටයුතු සංවිධානය කිරීමේ දී ඔවුන් ඉගෙනීම සම්බන්ධයෙන් දක්වන හැකියාවන් හා නොහැකියාවන් පිළිබඳ සුවිශේෂ වැටහීමක් ගුරුවරුනට තිබිය යුතු ය. මේ සඳහා පන්ති කාමරය තුළ නිරන්තරයෙන් කරනු ලබන තොරතුරු රැස් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය තක්සේරු කිරීම වශයෙන් අදහස් කෙරේ. සිසුන් තක්සේරු කිරීමේ පරමාර්ථ රාශියක් තිබේ. එහෙත් ප්‍රාථමික ශ්‍රේණිවල කරනු ලබන තක්සේරු කිරීම් ප්‍රධාන අරමුණු දෙකක් මුල් කරගෙන ක්‍රියාත්මක වේ. ඉන් පළමුවැන්න වන්නේ අනාවරණයයි. තමාගේ පන්ති කාමරයේ සිටින සැම සිසුවකුට ම ගැළපෙන ආකාරයේ අධ්‍යාපනයක් ලබාදීමට නම් ගුරුවරුන්හට ඒ සැම සිසුවකු පිළිබඳ ව ම වැටහීමක් තිබිය යුතු ය. දෙවැනි අරමුණ සිසුන් පිළිබඳ අනාවරණය කරගත් තොරතුරු පදනම් කරගෙන එක් එක් සිසුන් සඳහා උපදේශාත්මක පසු පෙවුමක් ලබා දීම ය. එම නිසා ප්‍රාථමික ශ්‍රේණිවල ක්‍රියාත්මක තක්සේරු කිරීම් සිසුන් සඳහා ශ්‍රේණි ලබා දීම, සිසුන් එකිනෙකා සසඳමින් අගය කිරීම, සිසුන් ඔවුන්ගේ හැකියාවන් අනුව වර්ග කිරීම වැනි කරුණුවලින් ඔබ්බට ගිය දෙයක් වශයෙන් සැලකිය හැකි ය.

ප්‍රාථමික ශ්‍රේණිවල ක්‍රියාත්මක වන තක්සේරු කිරීම නිර්ණායක මූලික, ගුරුවරයා මුල් කරගත්, අවිධිමත් සම්භවන තක්සේරු කිරීමක් ලෙස ද හඳුන්වා දිය හැකි ය. විෂයමාලාවේ අපේක්ෂිත නිපුණතා අනුව ගොඩනගා ගත් ඇගයීම් නිර්ණායක ඇතුළත් කර ඇත. පන්ති භාර ගුරු මහත්ම මහත්මීන් මේ නිර්ණායක කරා සිසුන් කෙතෙක් දුරට ළඟා වී තිබේ දැයි, තක්සේරු කිරීම යටතේ අනාවරණය කරගත යුතු ව ඇත.

කණ්ඩායම් වැඩවල නිරතවීමේ දි ප්‍රශ්න ඇසීම, අවිධිමත් ලෙස සිසුන් නිරීක්ෂණය කිරීම, ඔවුන් සමඟ සාකච්ඡා කිරීම, කාර්ය සාධන ගොනු පවත්වා ගෙන යාම, ගෙදර වැඩ ඇගයීම වැනි අවිධිමත් ක්‍රම ද බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් වේ. ඒවා අවශ්‍ය පරිදි භාවිත කිරීම, විශේෂයෙන් ප්‍රාථමික ශ්‍රේණිවල දී පන්ති භාර ගුරුවරයාගේ වගකීමයි. තක්සේරු කිරීම වාර අවසානයේ හෝ ඒකකයක් අවසානයේ හෝ නොව ඉගැන්වීම් කටයුතු කරන අතරතුර ම ක්‍රියාත්මක විය යුතු දෙයකි. තක්සේරු කිරීම වඩාත් හොඳ අධ්‍යාපනයක් සිසුන්ට ලබා දීම පිණිස එක් එක් ශිෂ්‍යයා පිළිබඳ ව ගැඹුරින් හඳුනා ගැනීමේ ක්‍රියාවලියක් වශයෙන් වටහාගෙන කටයුතු කිරීම යෝග්‍යය.

තේමාව	නිපුණතාව	විෂය අන්තර්ගතය
1. අපයි පාසලයි	• පාසලේ තිබෙන සුවිශේෂ හා වැදගත් ස්ථාන හඳුනාගෙන එම සුවිශේෂ හා වැදගත් ස්ථානවල විවිධත්වයන්ට අනුකූල ව කටයුතු කරයි. • පාසලේ කටයුතුවලට දායක වෙමින් පාසල් සංස්කෘතිය යහපත් ව පවත්වා ගෙන යාමට ක්‍රියා කරයි. • පාසලේ සිටින විවිධ පුද්ගල භූමිකා හඳුනා ගනිමින් ඔවුන් කෙරෙහි සංවේදීව කටයුතු කරයි. • පන්ති කාමරය අලංකාරව පවත්වාගෙන යාම සඳහා විවිධ මාධ්‍ය භාවිත කරමින් නිර්මාණවල යෙදෙයි. • උපකරණ භාවිත කරමින් චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල නියැලෙයි. • පාසලේ අගය ඉස්මතු කර දැක්වීම සඳහා වින්දනාත්මක ප්‍රවේශ භාවිත කරයි.	• පාසලේ ඇති සුවිශේෂී මෙන් ම වැදගත් ස්ථාන පිළිබඳ තොරතුරු • පාසලේ භූමියේ වෙනස්කම් හඳුනාගැනීම හා ආරක්‍ෂාකාරීව හැසිරීම. • පන්ති කාමරයේ අලංකාරය, පිරිසිදුකම හා ක්‍රමවත් බව පවත්වා ගෙන යාමට කළ යුතු කාර්යයන් • පාසලේ හා පන්ති කාමරයේ සිදුවන චාරිත්‍ර වාරිත්‍ර හඳුනා ගැනීම හා පිළිපැදීම. • පාසල් කොඩියට හා පාසල් ගීතයට ගරු කළයුතු බව • පාසලේ ක්‍රියාත්මක වන නීතිරීති හා එම නීතිරීතිවලට අවනත බව • පාසල තුළ සිටින විවිධ පුද්ගලයන් හා ඔවුන්ගේ භූමිකා හඳුනා ගැනීම • පන්ති කාමරයේ අලංකරණය පවත්වා ගැනීමට සුදුසු නිර්මාණ • සෙල්ලම් මිදුල භාවිත කරමින් චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වීම • පාසලේ අගය මතු කර දැක්වෙන ගීතවලට නිදහස් චලන ක්‍රියාකාරකම්
2. අපේ ගෙදර	• නිවසේ හා නිවසට සම්බන්ධ පුද්ගලයින් හා සතුන් කෙරෙහි යහපත් ආකල්පයකින් යුතු ව කටයුතු කරයි. • තම යුතුකම් හා වගකීම් ඉටු කරමින් නිවස යහපත් ලෙස පවත්වා ගෙන යෑමට දායක වෙයි. • එදිනෙදා නිවසේ ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි දෑ නිපදවා ගැනීමට දායක වෙයි. • නිවසේ අලංකරණය සහ පවිත්‍රතාව පවත්වා ගැනීම සඳහා යොදා ගත හැකි නිර්මාණ සිදු කරමින් වින්දනයක් ලබයි. • නිවෙස් පරිසරය ඇසුරු කර ගත් චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදෙමින් වින්දනයක් ලබයි. • නිවෙස් පරිසරය ආශ්‍රිතව ලබන අත්දැකීම් වින්දනාත්මකව ප්‍රකාශ කරයි.	• නිවසේ සිටින සාමාජිකයින් අතර අන්‍යොන්‍ය බැඳීම් වර්ධනය වන ආකාරයෙන් සිදුකරන කටයුතු • නිවසට පැමිණෙන අමුත්තන්, නෑදෑයින් කෙරෙහි යහපත් ආකල්පයකින් යුතුව කටයුතු කළ යුතු බව • නිවසේ හා නිවස ආශ්‍රිත සතුන් පිළිබඳ සංවේදී බව • නිවසේ එදිනෙදා සිදුකරන කටයුතුවල දී තමාට ලබාදිය හැකි දායකත්වය • නිවෙස් පරිසරයේ පිරිසිදු බව පවත්වා ගැනීම සඳහා සිදුකරන කටයුතු • නිවසේ දී නිෂ්පාදනය කර ගන්නා දේ කෙරෙහි යහපත් ආකල්පයකින් යුතු බව • නිවසේ අලංකරණය සඳහා යොදාගත හැකි නිර්මාණ • නිවෙස් පරිසරය ඇසුරු කරගත් චාලක ක්‍රියාකාරකම් • නිවෙස් හා නිවෙස් පරිසරය සම්බන්ධ කවි, ගී ගායනා හා රංගන

තේමාව	නිපුණතාව	විෂය අන්තර්ගතය
3. වත්තට එන සත්තු	• අවට පරිසරයේ වෙසෙන සතුන් අතර පවත්නා විවිධත්වය අධ්‍යයනය කර වාර්තා කරයි. • සතුන් ද පරිසරයේ ම කොටසක් සේ සලකා සතුන් පිළිබඳ සංවේදී ව කටයුතු කරයි. • අප අවට පරිසරයේ වෙසෙන සතුන්ගේ චර්යා පිළිබඳ අනුකරණයෙන් යුතුව නිර්මාණාත්මක චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල නියැළෙයි. • සතුන්ගේ විවිධ ලක්ෂණ හා හැසිරීම් වින්දනාත්මක ව ඉදිරිපත් කරයි. • විවිධ මාධ්‍ය භාවිත කරමින් සත්ව වාසස්ථානවල ආකෘති නිර්මාණ කරයි.	• පාසල් වත්තට එන සතුන් හඳුනා ගැනීම • සතුන්ගේ විවිධ ලක්ෂණ • සතුන්ගේ වාසස්ථාන පිළිබඳ තොරතුරු • සතුන් පිළිබඳව සංවේදී බවින් යුතුව කටයුතු කිරීම • අප අවට සතුන් අනුකරණය කරමින් සිදු කළහැකි නිදහස් චාලක ක්‍රියාකාරකම් • සතුන්ගේ විවිධ නාද, චලන හා ඉරියව් පිළිබඳ අනුකරණාත්මක රංගන • සතුන් පිළිබඳ කියවෙන ගීත • සතුන්ගේ චිත්‍ර හා ආකෘති නිර්මාණය
4. ජලය සමඟ සෙල්ලම්	• ජලය වටිනා සම්පතක් ලෙස සලකා ඵලදායී ලෙස භාවිත කරයි. • ජලයේ ස්වභාවය හා ද්‍රව්‍ය ජලය සමඟ හැසිරෙන ආකාරය පිළිබඳ විමසිලිමත් ව කටයුතු කරයි. • ජලය විවිධ අයුරින් භාවිත කරමින් නිර්මාණකරණයේ යෙදෙයි. • ජලය උපයෝගී කර ගනිමින් නිර්මාණාත්මක ක්‍රීඩාවල නියැළෙයි. • ජලය තේමා කොට ගත් වින්දනාත්මක ක්‍රියාකාරකම්වල නියැළෙයි.	• එදිනෙදා කටයුතු සඳහා ජලය ප්‍රයෝජනවත් වන අයුරු • ජලය අරපිරිමැස්මෙන් යුතුව පරිහරණය කළ යුතු බව • ජලයේ හැඩය හා ස්වරූපය වෙනස්වන විවිධ අවස්ථා • විවිධ ද්‍රව්‍ය ජලය සමඟ දක්වන අන්තර් ක්‍රියා • විවිධ ද්‍රව්‍ය ජලය සමඟ හැසිරෙන අයුරු • විවිධ නිර්මාණ සඳහා වර්ණවත් දියර භාවිත කරමින් මැවිය හැකි රටා • ජලය උපයෝගී කරගනිමින් සිදුකළ හැකි නිර්මාණාත්මක ක්‍රීඩා • ජලය යොදා ගනිමින් විවිධ නාද නිපදවිය හැකි ආකාර

තේමාව	නිපුණතාව	විෂය අන්තර්ගතය
5. අවුරුදු කාලය	• අවුරුදු කාලවල දී වටපිටාවේ සිදුවන වෙනස්කම් ගවේෂණය කර වාර්තා කරයි. • අවුරුදු චාරිත්‍ර වාරිත්‍රවල වැදගත්කම අගය කරමින් කටයුතු කරයි. • අවුරුදු කාලයේ සිදුකරන කටයුතුවලින් සිදුවිය හැකි අනතුරු පිළිබඳ ව විමසිලිමත් වෙමින් ඒවායින් ආරක්ෂා වීමට කටයුතු කරයි. • අවුරුදු සිරිය මතුවන විවිධ නිර්මාණවල යෙදෙමින් වින්දනය ලබයි. • විවිධ ජන කොටස්වල අවුරුදු චාරිත්‍ර වාරිත්‍රවලට ගරු කරයි. • අවුරුදු උත්සව සමය හා සම්බන්ධ ක්‍රීඩාවල නිරත වෙමින් වින්දනයක් ලබයි. • අවුරුදු කාලයට සුවිශේෂ වූ වින්දනාත්මක ක්‍රියාකාරකම්වල නියැළෙයි.	• අවුරුදු කාලවල දී වටපිටාවේ සිදුවන වෙනස්කම් • අවුරුදු සිරිත් විරිත් හඳුනා ගැනීම හා පිළිපැදීම • අවුරුදු කාලය හා සම්බන්ධ චිත්‍ර/පෝස්ටර් නිර්මාණය • අවුරුදු කාලය හා සබැඳි ජන ක්‍රීඩා • අවුරුදු කාලයට සුවිශේෂ වූ සරල ජනකවි, ගීත, රංගන
6. අපට පෙනෙන අහස	• අහස හා අවට පරිසරයේ සිදුවන වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය කර වාර්තා කරයි. • හිරු එළියෙන්, සුළඟින් සිදුවන බලපෑම පිළිබඳ විමසිලිමත් ව කටයුතු කරයි. • විවිධ මාධ්‍ය භාවිත කරමින් අහසේ සුන්දරත්වය හා පාරිසරික වෙනස්කම් විදහා දැක්වෙන නිර්මාණ කරයි. • අවකාශය භාවිත කරමින් ක්‍රීඩාවල නිරත වෙයි. • අහසේ සුන්දරත්වය ප්‍රකාශනාත්මක චලන ඇසුරෙන් ඉදිරිපත් කර වින්දනයක් ලබයි.	• ආකාශ වස්තු පිළිබඳ තොරතුරු • සුළඟ උපයෝගී කරගෙන ද්‍රව්‍ය අහසේ පා කළ හැකි බව • හිරු එළියේ බලපෑම නිසා සිදුවන පාරිසරික වෙනස්කම් • සෙවණ ලබා ගැනීමට යොදාගත හැකි සරල නිර්මාණ • තිරස් අවකාශ භාවිත කරමින් දිවීම ආශ්‍රිත සුළු ක්‍රීඩා • අහසේ දක්නට ලැබෙන විවිධ දේ පිළිබඳ කවි, ගීත ගායනය හා රංගනය

තේමාව	නිපුණතාව	විෂය අන්තර්ගතය
7. අප කන බොන දේ	• ආහාර වර්ගවල ඇති වැදගත්කම හඳුනාගනිමින් පරිභෝජනය කරයි. • නිරෝගී පැවැත්ම සඳහා නිවැරදි සෞඛ්‍යය පුරුදු පවත්වා ගනියි. • ආහාර අපිරිසිදුවන අයුරු හඳුනාගෙන ඒවායින් ආහාර ආරක්ෂා කර ගැනීමට කටයුතු කරයි. • විවිධ මාධ්‍ය යොදා ගනිමින් ආහාර හා සම්බන්ධ නිර්මාණවල යෙදෙයි. • ශක්ති වර්ධනයට උපකාරී වන චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදෙයි. • ආහාර ගැනීමේ දී පවත්වා ගත යුතු නිවැරදි පිළිවෙත් ප්‍රදර්ශනයවන නිර්මාණාත්මක රංගනවල යෙදෙයි.	• ආහාරවලින් අපේ ශරීරයට ලැබෙන ප්‍රයෝජන • ආහාර වේලක අඩංගු විය යුතු දේ • නියමිත වේලාවට හා නියමිත ප්‍රමාණයෙන් ආහාර පාන ගැනීමේ වැදගත්කම • නිරෝගී පැවැත්ම සඳහා වන සෞඛ්‍ය පුරුදු • ස්වාභාවික ආහාරපාන ගැනීමේ වැදගත්කම • ආහාර අපිරිසිදුවන ක්‍රම • ආහාර අපිරිසිදු වීම වලක්වා ගන්නා අයුරු • ආහාර පාන ප්‍රියජනක ලෙස පිළිගැන්වීම සඳහා යොදාගත හැකි නිර්මාණ • ශක්ති වර්ධනය සඳහා උපකාරීවන වින්දනාත්මක ක්‍රීඩා • ආහාර හා සබැඳි සෞඛ්‍ය පුරුදු ප්‍රදර්ශනය වන නිර්මාණාත්මක රංගන
8. තොරතුරු ලැබෙන හැටි	• සන්නිවේදනයේ දී භාවිත කරන විවිධ මාධ්‍ය හඳුනා ගෙන ඒවා නිවැරදි ව හසුරුවයි. • සන්නිවේදනය හා බැඳුණු තාක්‍ෂණික උපකරණ භාවිතය පිළිබඳ හැකියාව ප්‍රදර්ශනය කරයි. • තොරතුරු සන්නිවේදනය හා සම්බන්ධ විවිධ නිර්මාණ කරයි. • විවිධ සංඥාවලට ප්‍රතිචාර දක්වමින් චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදෙයි. • විවිධ සන්නිවේදන විධි යොදා ගනිමින් ප්‍රකාශනාත්මක චලන සහිත ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වෙයි.	• අපට තොරතුරු ලැබෙන විවිධ මාධ්‍ය හා උපකරණ • සන්නිවේදනය සඳහා යොදාගන්නා විවිධ තාක්ෂණික මෙවලම් භාවිතය • සන්නිවේදනය සඳහා යොදා ගන්නා උපකරණවල ආකෘති නිර්මාණය • විවිධ සංඥාවලට අනුව සිදුකරනු ලබන චාලක ක්‍රියාකාරකම් • සන්නිවේදනයේ දී හඬ හා ඉරියව් හසුරුවන විවිධ ආකාර

තේමාව	නිපුණතාව	විෂය අන්තර්ගතය
9. වටපිටාවේ සිදුවන වෙනස්කම්	• පරිසරයේ සිදුවන වෙනස්කම් සහ ඒවාට සතුන් දක්වන ප්‍රතිචාර ගවේෂණය කර වාර්තා කරයි. • ස්වාභාවික පරිසරයේ ඇති විය හැකි හදිසි තත්ත්වයන් පිළිබඳ විමසිලිමත් ව කටයුතු කරයි. • වටපිටාවේ සිදුවන විවිධ වෙනස්කම්වල දී භාවිත කළ හැකි නිර්මාණ කරයි. • සමීප පරිසරයේ සිදුවන වෙනස්කම් ඇසුරින් චලන ගවේෂණ ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදෙයි. • අවකාශය භාවිත කරමින් වින්දනාත්මක ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදෙයි.	• අව්ව, වැස්ස හා සුළඟ ආශ්‍රිතව පරිසරයේ සිදුවන වෙනස්කම් • පරිසරයේ වෙනස්කම්වලට සතුන් දක්වන ප්‍රතිචාර • ස්වාභාවික පරිසරයේ ඇතිවිය හැකි හදිසි තත්ත්වයන් • වටපිටාවේ වෙනස්කම් දැක්වෙන චිත්‍ර • වටපිටාවේ සිදුවන වෙනස්කම්වල දී භාවිත කළ හැකි නිර්මාණ • වටපිටාවේ සිදුවන වෙනස්කම් ඇසුරින් සිදුකළ හැකි නිදහස් චලන ක්‍රියාකාරකම් • සෞන්දර්යාත්මක හැකියා වර්ධනයට අදාළ ශ්වසන ක්‍රියාකාරකම්
10. අපේ යහ පැවැත්ම	• යහගුණ අගය කරමින් එම ගුණාංග පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු කරයි. • වගකීම් ඉටු කරමින් පොදු කටයුතු සඳහා දායකත්වය ලබා දෙයි. • නීතිරීති පිළිගනිමින් නීතිගරුකව හැසිරෙයි. • යහපුරුදු පවත්වා ගැනීම සඳහා ඉවහල් වන නිර්මාණ කරයි. • ශාරීරික සහ මානසික යෝග්‍යතාව පවත්වා ගැනීමට ඉවහල්වන ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වෙයි. • වින්දනාත්මක ප්‍රවේශ භාවිත කරමින් යහපත් චර්යා පිළිබිඹු කරයි.	• අන්‍යයන්ට ගරු කළ යුතු බව • අන් අයට හිරිහැරයක් නොවන සේ කටයුතු කිරීම • අන් අයගේ ගුණාංග අගය කිරීම • එදිනෙදා කටයුතුවල දී නායකත්වය ගෙන කටයුතු කිරීම • එදිනෙදා කටයුතුවල දී නීතිගරුකව හැසිරිය යුතු බව • යහපුරුදු දැක්වෙන පණිවිඩ සහිත චිත්‍ර/ පෝස්ටර් නිර්මාණය • යුගල වශයෙන් සහභාගි වී සාර්ථකත්වය ලබාගත හැකි ක්‍රියාකාරකම් • යහපුරුදු පිළිබඳ කියවෙන කවි, ගීත ගායනය හා රංගනය

තේමාව	නිපුණතාව	විෂය අන්තර්ගතය
11. අපට ඕනෑ දේ ලැබෙන හැටි	• අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී අපට උදව් ලබාදෙන අය හඳුනාගෙන ඔවුන් කෙරෙහි යහපත් ආකල්පයකින් කටයුතු කරයි. • වෙළඳපොළක ස්වභාවය හා ක්‍රියාකාරීත්වය හඳුනාගෙන වාර්තා කරයි. • තමාට ලැබුණු දේ අන්‍යයන් සමඟ බෙදා හදා ගැනීමේ යහපුරුදු පවත්වා ගෙන යාමට ක්‍රියා කරයි. • අපට අවශ්‍ය සමහර දෑ අපටම නිෂ්පාදනය කරගත හැකි බව අවබෝධ කර ගනිමින් කටයුතු කරයි. • එදිනෙදා ද්‍රව්‍ය ඇසුරෙන් විවිධ නිර්මාණවල යෙදෙයි. • ශාරීරික යෝග්‍යතා වර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදෙයි. • අපට ඕනෑ දේ ලැබෙන ස්ථානවලින් සිදු කරන කාර්යයන් වින්දනාත්මක ව ඉදිරිපත් කරයි.	• අපගේ අවශ්‍යතා ලබා දීමට නිවසේ දී හා පාසලේ දී විවිධ අයගෙන් ලැබෙන උදවු හා ඔවුන්ගෙන් සිදුවන සේවය • වෙළඳපොළ පිළිබඳ සජීවී අත්දැකීම් • තමාට ලැබෙන දේ බෙදා හදා ගැනීමේ වැදගත්කම හා එම පුරුදු පවත්වා ගැනීම • තමා සතු දේ අරපිරිමැස්මෙන් යුතුව භාවිතය • එදිනෙදා ආහාර සඳහා ලබා ගන්නා භෝග වර්ග හැකි අයුරින් ගෙවත්තේම වගා කර ගැනීමට දායක වීම • විවිධ ද්‍රව්‍ය ආශ්‍රයෙන් වර්ණ නිපදවා ගනිමින් සිදුකළ හැකි මෝස්තර • විවිධ ද්‍රව්‍ය ඇසුරින් නම්‍යතා වර්ධනයට උපකාරීවන චාලක ක්‍රියාකාරකම් • අපට ඕනෑ දේ ලැබෙන ස්ථානවලින් ඉටු කරන කාර්යයන් හා සම්බන්ධ කවි, ගීත, රංගන
12. ගමන් බිමන්	• ගමන්බිමන්වල දී නිවැරදි ඉරියව් පවත්වා ගනියි. • පොදු ගමනාගමන සේවා පිළිබඳ දැනුවත් වෙමින් ඒවා ආරක්ෂා කිරීමට කටයුතු කරයි. • ගමන් බිමන් යාමේ දී විය හැකි බාධක හා අනතුරු පිළිබඳ විමසිලිමත් ව ඒවායින් ආරක්ෂා වීමට කටයුතු කරයි. • ගමන් බිමන්වල දී අන්‍යෝන්‍ය සහයෝගයෙන් යුතුව කටයුතු කරයි. • ගමනාගමන ක්‍රම විවිධ මාධ්‍ය මගින් නිර්මාණය කරයි. • ගමන් කිරීම හා සම්බන්ධ චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදෙයි. • විවිධ ගමන් විලාස ඇසුරෙන් නිර්මාණාත්මක රංගන ඉදිරිපත් කරයි.	• ඇවිදීමේ දී, සිටගැනීමේ දී හා වාඩිවීමේ දී අනුගමනය කළ යුතු නිවැරදි ඉරියව් • දිය, ගොඩ, අහසේ ගමන් කිරීමට යොදාගන්නා වාහන • පයින් ගමන් කිරීමේ දී ඇතිවිය හැකි බාධක, අනතුරු හා ඒවායින් ආරක්ෂා වීම • ගමන්බිමන්වල දී අන්‍යයන්ට උදවු කිරීම හා අන්‍යයන්ගෙන් තමාට ලැබෙන උදවු අගය කිරීම • ගමනාගමනය සඳහා යොදාගන්නා ක්‍රම විදහා දැක්වෙන චිත්‍ර හා ආකෘති • ඇවිදීමේ දී සමබරතාව රැකගැනීමේ මූලික හුරුකම් • විවිධ ගමන් විලාසවල රිද්ම අනුකරණය

තේමාව	නිපුණතාව	විෂය අන්තර්ගතය
13. එළිය (ආලෝකය) සමඟ සෙල්ලම්	• ආලෝක ප්‍රභවයන්, ආලෝකය හා ඇස අතර ඇති සබඳතාව අධ්‍යයනය කරයි. • ඇසේ ආරක්ෂාව පිළිබඳ සැලකිලිමත් වෙමින් දෛනික කටයුතුවල යෙදෙයි. • ස්වාභාවිකව එළිය වෙනස්වීම් අනුව පරිසරයේ ඇති වන වෙනස්කම් සහ එළිය වෙනස් කළ හැකි අයුරු විමර්ශනය කර වාර්තා කරයි. • අලංකරණය සඳහා ආලෝකය උපයෝගි කර ගනිමින් විවිධ නිර්මාණ කරයි. • ස්වාභාවික ආලෝකයෙන් වන බලපෑම් පිළිබඳ විමසිලිමත් ව ඵලදායී අයුරින් ක්‍රීඩාවල යෙදෙයි. • එළිය සමඟ සිදු කළ හැකි අභිනය මුල් කරගත් වින්දනාත්මක ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කරයි.	• යමක් දැකීමට ආලෝකය හා ඇසේ පෙනීමේ හැකියාව එක සේ වැදගත් වන බව • ඇසේ ආරක්ෂාව පිළිබඳ ව විමසිලිමත් විය යුතු අයුරු • එළිය විහිදීම අඩු කිරීම, වැඩි කිරීම සහ එහි දිශාව වෙනස් කිරීම කළ හැකි අයුරු • විවිධ නිර්මාණවල අලංකරණය සඳහා ආලෝකය යොදා ගැනීම • සෙවණැලි පෑගීම ආශ්‍රිත ක්‍රීඩා • සෙවණැලි භාවිත කරමින් සිදුකළ හැකි ආංගික චලන
14. මිනිසුන් වැඩ කරන් තැන්	• ආසන්න පරිසරයේ පුද්ගලයන් ජීවිකාව සඳහා වැඩ කරන ස්ථාන සහ එම ස්ථානවල දී තම ආරක්ෂාව සලසා ගන්නා අයුරු විමර්ශනය කර වාර්තා කරයි. • විවිධ කාර්ය සඳහා භාවිත කරන ඇඳුම් පැළඳුම් හා උපකරණ හඳුනාගෙන වාර්තා කරයි. • මිනිසුන් වැඩ කරන ස්ථාන ආශ්‍රිත චලන අනුකරණය හා සමබරතාවය පවත්වා ගත යුතු චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදෙයි. • වැඩ කරන ස්ථාන, එම ස්ථානවල දී භාවිත කරනු ලබන භාණ්ඩ හා උපකරණ සම්බන්ධ නිර්මාණ කරයි. • මිනිසුන් වැඩ කරන තැන් හා සම්බන්ධ තොරතුරු වින්දනාත්මක ව ප්‍රකාශ කරයි.	• ආසන්න පරිසරයේ පුද්ගලයින් ජීවිකාව සඳහා වැඩ කරන ස්ථාන • එකිනෙකට වෙනස් කාර්යයන් සඳහා භාවිත කරන උපකරණ, මෙවලම්, ඇඳුම් පැළඳුම් පිළිබඳ තොරතුරු • සමබරතාව පවත්වා ගැනීම හා සම්බන්ධ චාලක ක්‍රියාකාරකම් • වැඩකරන ස්ථානවල විවිධ අවස්ථා විදහා දැක්වෙන පෝස්ටර් හා චිත්‍ර • විවිධ කාර්යයන් කරන අතරතුර ගායනා කරනු ලබන කවි, ගී • විවිධ තැන්වල වැඩ කරන මිනිසුන්ගේ චලන අනුකරණය කිරීම හා සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම්

තේමාව	නිපුණතාව	විෂය අන්තර්ගතය
15. වටපිටාවේ වෙනස් තැන්	• පරිසරයේ විවිධත්වයට අනුව පැළ වැඩෙන ආකාරය හා ජීවීන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය නිරීක්ෂණය කර වාර්තා කරයි. • පරිසරයේ විවිධ ස්ථානවල මිනිසා විසින් සිදුකරන වෙනස්කම් හඳුනාගනිමින් එම ස්ථාන යහපත් ස්ථාන බවට පත්කර ගැනීමට කටයුතු කරයි. • පරිසරයේ විවිධත්වයන්ට ගැළපෙන නිර්මාණ කරමින් පරිසරයේ සුන්දරත්වය රැකගනියි. • පාසල් පරිසරයේ වෙනස් වූ තැන් අනුව මූලික ශාරීරික යෝග්‍යතා වර්ධනය වන චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදෙයි. • වටපිටාවේ වෙනස් තැන්වල ඇති විවිධත්වය පිළිබිඹු කරන රිද්මයානුකූල චලන වින්දනාත්මකව ඉදිරිපත් කරයි.	• අවට පරිසරයේ විවිධත්වය පිළිබඳ තොරතුරු • ආසන්න පරිසරයේ විවිධත්වයෙන් යුතු ස්ථාන කිහිපයක පැළ වැඩෙන ආකාරය හා ජීවායේ ජීවත් වන සතුන් පිළිබඳ තොරතුරු • අවට පරිසරයේ සුන්දරත්වය රැකගත යුතු බව • මිනිසාගේ මැදිහත් වීමෙන් වටපිටාව සුන්දර ස්ථානයක් බවට පත් කර ගත හැකි අයුරු • පරිසරයෙන් සපයාගන්නා විවිධ ද්‍රව්‍ය ආශ්‍රයෙන් සිදුකළ හැකි නිර්මාණ • බාධක සහිත පරිසරයක ඇවිදීමේ හා දිවීමේ ක්‍රියාකාරකම් • පරිසරයේ ඇසෙන හ දකින ශබ්ද, නාද හා චලන
16. අපේ උදව් ඕනෑ අය	• සමාජයේ උදවු අවශ්‍ය අය හඳුනා ගෙන උදවු කිරීමට කටයුතු කරයි. • සාර්ථකත්වය සඳහා සහයෝගයෙන් යුතුව කටයුතු කරයි. • අන් අයට උපකාරී වන ආකාරයේ නිර්මාණ කරයි. • අන්‍යෝන්‍ය සහයෝගය වර්ධනය සඳහා චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදෙයි. • සමාජයේ විවිධ අය පිළිබඳ සංවේදීතාව මතු කර දක්වන භූමිකා රංගනවල නිරත වෙයි.	• පාසලේ දී හා නිවසේ දී අන් අයට කළ හැකි උදවු • විශේෂ අවශ්‍යතා ඇති පුද්ගලයන් කෙරෙහි සංවේදී විය යුතු බව • අන් අයගේ උදවු ලබා ගැනීමේ දී ආචාරශීලී විය යුතු බව • අන් අයට උපකාරී වන නිර්මාණ • සහයෝගයෙන් සිදුකරන සාමූහික ක්‍රීඩා • අපගේ උදවු අවශ්‍ය විවිධ පුද්ගල චරිත පිළිබඳ නිර්මාණාත්මක රංගන

1. තේමාව : අපයි පාසලයි

නිපුණතා :
- පාසලේ තිබෙන සුවිශේෂ හා වැදගත් ස්ථාන හඳුනාගෙන එම සුවිශේෂ හා වැදගත් ස්ථානවල විවිධත්වයන්ට අනුකූල ව කටයුතු කරයි.
- පාසලේ කටයුතුවලට දායක වෙමින් පාසල් සංස්කෘතිය යහපත් ව පවත්වා ගෙන යාමට ක්‍රියා කරයි.
- පාසලේ සිටින විවිධ පුද්ගල භූමිකා හඳුනා ගනිමින් ඔවුන් කෙරෙහි සංවේදීව කටයුතු කරයි.
- පන්ති කාමරය අලංකාරව පවත්වාගෙන යාම සඳහා විවිධ මාධ්‍ය භාවිත කරමින් නිර්මාණවල යෙදෙයි.
- උපකරණ භාවිත කරමින් චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල නියැළෙයි.
- පාසලේ අගය ඉස්මතු කර දැක්වීම සඳහා වින්දනාත්මක ප්‍රවේශ භාවිත කරයි.

ඉගෙනුම් පල :
- පාසලේ තිබෙන සුවිශේෂ මෙන් ම වැදගත් ස්ථාන නිරීක්ෂණය කර වාර්තා කරයි.
- පාසල් භූමියේ වෙනස්කම් පිළිබඳ සැලකිලිමත්ව ආරක්ෂාකාරීව හැසිරෙයි.
- පන්ති කාමරය අලංකාරව, පිරිසිදුව හා ක්‍රමවත්ව පවත්වාගෙන යාමට දායක වෙයි.
- පන්තියේ පිළිගත් චාරිත්‍ර වාරිත්‍රවලට අනුගතව කටයුතු කරයි.
- පාසලේ ක්‍රියාත්මක වන නීතිරීතිවලට අනුව කටයුතු කරයි.
- පාසල් ගීතයට ගරු කරමින් එය නිවැරදිව ගායනා කරයි.
- පාසල් කොඩියට ගරුත්වයෙන් යුතුව ක්‍රියා කරයි.
- පාසල තුළ සිටින විවිධ පුද්ගලයින් හා ඔවුන්ගේ භූමිකා විස්තර කරයි.
- පන්ති කාමරයේ අලංකාරය සඳහා සුදුසු නිර්මාණ කරයි.
- සෙල්ලම් මිදුල භාවිත කරමින්, චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල නියැළෙයි.
- පාසල පිළිබඳ, පාසලේ විවිධ භූමිකා පිළිබඳ කියවෙන කවි, ගීත ගායනා කරමින් රංගන ඉදිරිපත් කරයි.

ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රමෝපාය

ක්‍රියාකාරකම 1 :

- දරුවා හඳුනා ගැනීමේ වැඩසටහනට සහභාගී වීමෙන් පසු පාසල පිළිබඳ සිසුන්ට හැඟුණු දේ, පාසලේ දී දුටු දේ, පාසලේ දී කරන ලද සෙල්ලම් . . . වැනි දේ පිළිබඳ සිසුන් සමඟ සුහද කතාබහක යෙදෙන්න.
- පාසල පිළිබඳ සිසු අත්දැකීම් තවදුරටත් වර්ධනය සඳහාත් , පාසලේ තිබෙන සිසුන්ට සමීප වැදගත් මෙන් ම සුවිශේෂ ස්ථාන හඳුනා ගැනීම සඳහාත් සිසුන් සමඟ පාසලේ නිරීක්ෂණ චාරිකාවල නියැළෙන්න.
- එහිදී පහත සඳහන් ස්ථාන නිරීක්ෂණය කරන්න.

  උදා : * විදුහල්පති කාර්යාලය/ප්‍රාථමික අංශ ප්‍රධාන කාර්යාලය
  * ගුරු විවේකාගාරය
  * ආපන ශාලාව
  * ජල පහසුකම් සපයන ස්ථානය
  * සෙල්ලම්පිටිය/සෙල්ලම් මිදුල,
  * වැසිකිළි/කැසිකිළි ස්ථාන
  * ගෘහ විද්‍යාගාරය
  * වෙනත් වැදගත්/සුවිශේෂ ස්ථාන
  * ආගමික කටයුතු සිදුකරන ස්ථානය

ඉහත සඳහන් එක් එක් ස්ථානවල

- වැදගත්කම
- එම ස්ථානවල දී කටයුතු කළ යුතු අයුරු
- එම ස්ථාන ආරක්ෂා කරගැනීම හා රැකගැනීමට අපට කළ හැකි දේ
- පාසල භූමියේ අනාරක්ෂිත ස්ථාන ඇතොත් එම ස්ථානවල දී හැසිරිය යුතු ආකාර . . .

වැනි කරුණු සිසුන් සමග කතා කරන්න.

- පසුව මෙම නිරීක්ෂණ තුළින් ලද අත්දැකීම් පිළිබඳ සිසුන් සමග සාකච්ඡාවක යෙදෙන්න.
- තමන් නිරීක්ෂණය කළ එක් ස්ථානයක් තෝරාගෙන එය චිත්‍රයට නැගීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- සිසු නිර්මාණ පන්ති කාමරයේ ප්‍රදර්ශනය කරන්න. ඒවා අගය කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 2 :

- පාසල් භූමියේ වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය සඳහා සිසුන් සමග චාරිකාවක යෙදෙන්න.
- එම නිරීක්ෂණ චාරිකාවේ දී පහත සඳහන් කරුණු කෙරෙහි සිසු අවධානය යොමු කරන්න.
  * පාසලේ එක් එක් ස්ථානවලට යා හැකි මාර්ග
  * එම මාර්ගවල ඇති අනාරක්ෂිත ස්ථාන හා එසේ අනාරක්ෂිත වීමට හේතු (සතුන්ගෙන් විය හැකි අනතුරු, භූමියේ පිහිටි ස්වභාවය, මෙවැනි ස්ථාන නිසා විය හැකි අනතුරු)
  * පාසල් භූමියේ පිහිටීමේ වෙනස්කම් (කාණු, දිය පිරි වලවල්, බෑවුම් සහිත ස්ථාන, අඳුරු ස්ථාන, ... වැනි)
  * සිසුන්ට සෙල්ලම් කළ හැකි ස්ථාන
- මෙවැනි එක් එක් ස්ථානවල ස්වභාවය අනුව කටයුතු කළ යුතු ආකාරය සිසුන් සමග කතාබහ කරන්න.
- පාසල් භූමියේ තමා සිත්ගත් ස්ථානයක් චිත්‍රයට නැගීමට සිසුන් යොමු කරන්න.
- සිසු නිර්මාණ ප්‍රදර්ශනය කරන්න. අගය කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 3 :

- පන්ති කාමරයේ හා පාසලේ පවතින නීතිරීති, චාරිත්‍ර වාරිත්‍ර පිළිබඳ සිසුන් දැනුවත් කරන්න. ඒ පිළිබඳ ඔවුන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.

  උදා :
  - උදෑසන රැස්වීමේ දී කටයුතු කළ යුතු අයුරු
  - ආගමික වතාවත් සිදු කිරීමේ දී කටයුතු කළ යුතු අයුරු
  - සීනුව නාද කිරීමට අනුව කටයුතු කළ යුතු අයුරු
  - ගුරුවරුන් ඉදිරියේ හැසිරිය යුතු අයුරු
  - ආහාර ගැනීමේ දී පිළිපැදිය යුතු චාරිත්‍ර වාරිත්‍ර
  - පන්තියේ/පන්ති කාමරය අවට පිරිසිදු බව පවත්වා ගත යුතු අයුරු
- ඉහත කටයුතුවල වැදගත්කම සිසුන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.
- මෙම සිරිත්විරිත් හා නීතිරීති අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමට සිසුන් යොමු කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 4 :

- පන්ති කාමරය අක්‍රමවත් හා අපිරිසිදුව තිබිය දී ඇති විය හැකි අයහපත් තත්ත්වයන් පිළිබඳ ව සිසුන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.

  උදා :
  - රෝග බෝ වීමේ අවදානම
  - ප්‍රියජනක ඉගෙනුම් පරිසරයක් ඇති නොවීම
  - පන්ති කාමරය කෙරෙහි අයහපත් ආකල්ප ගොඩනැගීම

- අනතුරු ව තම පන්ති කාමරය ක්‍රමවත් ව, පිරිසිදු ව හා අලංකාරව පවත්වා ගැනීමට කළ හැකි දෑ පිළිබඳ සාකච්ඡා කරමින් ඒ සඳහා සිදු කළ හැකි වෙනස්කම් පිළිබඳ සිසුන් සමඟ සාකච්ඡා කරන්න.

  උදා : • ගුරු මේසයට රෙදි දැමීමට
  - මල් බඳුන්, කොඩිවැල්, බිත්ති සැරසිලි, ආදර්ශන වැනි දේ නිර්මාණය කිරීම
  - අනවශ්‍ය දේ බැහැර කිරීමට (කසළ) කළ යුතු දේ
- ඉහත කරුණුවලින් අවධාරණය කරනු ලබන දෑ පුරුද්දක් වශයෙන් පවත්වා ගැනීමට සිසුන් යොමු කරන්න.
- පන්ති අලංකරණය හා පිරිසිදු බව පවත්වා ගැනීම සඳහා විවිධ මාධ්‍ය යොදා ගනිමින් සිදු කළ හැකි නිර්මාණාත්මක ක්‍රියාකාරකම්වල සිසුන් නිරත කරවන්න.

  උදා : පහසුවෙන් සරලව කළ හැකි බිත්ති සැරසිල්ලක්
- සිසු නිර්මාණ අගය කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 5 :

- පාසල් කොඩිය පන්තියට ගෙන්වා ගන්න.
- එය හොඳින් නිරීක්ෂණය කිරීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න *උදා :* හැඩය, වර්ණය, සලකුණු ආදිය
- සෑම පාසලකටම අනන්‍ය වූ පාසල් කොඩියක් ඇති බවත්, එයට ගරු කළ යුතු බවත් සිසුන්ට පෙන්වා දෙන්න.
- පාසල් කොඩිය ඔසවන අවස්ථා හා එවැනි අවස්ථාවල දී කටයුතු කළ යුතු ආකාරය සිසුන්ට අවධාරණය කරන්න.
- පාසල් ගීතය සිසුන්ට ඇසීමට සලස්වන්න. (මෙහිදී කැසට් පටයක් භාවිත කිරීම සුදුසු ය.)
- පාසල් ගීතයට ගරු කළ යුතු ආකාරය හා එය නිවැරදි ව ගායනා කරන ආකාරය සිසුන්ට පැහැදිලි කරන්න.
- සිසුන් එළිමහන් ස්ථානයකට කැඳවා ගෙන යන්න. එම ස්ථානයේ පාසල් කොඩිය ඔසවා පාසල් ගීතය නිවැරදි ඉරියව්වෙන් සිට ගායනා කරමින් එයට ගෞරව කරන ආකාරය ප්‍රදර්ශනය කරන්න.
- මේ ආකාරයට පාසල් ගීතය ගායනා කිරීමට සිසුන් යොමු කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 6 :

- පාසලේ සිටින විවිධ කාර්යයන්/වගකීම් ඉටුකරන අය කවුරුන් දැයි හඳුනා ගන්න.

  උදා : * විදුහල්පති
  * නියෝජ්‍ය විදුහල්පති
  * අංශ භාර ගුරුවරුන්
  * ගුරුවරුන්
  * ශිෂ්‍ය නායකයන්
  * කාර්යාල ආධාරක/සහායකයින් . . . වැනි
- ඔබ පාසලට අදාළ ව ඉහත පුද්ගලයින් කිහිප දෙනෙකු ඉටු කරන කාර්යයන් හඳුනා ගැනීම සඳහා පන්තියේ සිසුන් සමඟ ඔවුන් සජීවී ව මුණගැසීමට කටයුතු කරන්න.
- එහිදී ඔවුන් එදිනෙදා කරන කටයුතු හා ඔවුන්ගේ වගකීම් හා ඒවායින් පාසලට වන සේවය පිළිබඳ සාකච්ඡා කරන්න.
- මේ සියලු අය පාසල වෙනුවෙන් විවිධ සේවා සපයන අය බවත්, ඔවුන්ගෙන් වන සේවය අගය කරමින් ගරුත්වයකින් යුතුව කටයුතු කළ යුතු බවත් සිසුන්ට පැහැදිලි කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 7 ඃ

- සෙල්ලම් මිදුල භාවිත කරමින් සිසුන්ගේ ස්නායු පේශි සමායෝජනය වන චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වීමට අවස්ථාව සලසන්න.
- මේ සඳහා සිසුන් සෙල්ලම් මිදුලට රැගෙන යන්න.
- එහි ඇති ඔංචිල්ලාව, නැගුම් රාමුව, සීසෝව, සමබර දණ්ඩ, . . . වැනි උපකරණ හා ඒවායේ ක්‍රියාකාරීත්වය පැහැදිලි කර දෙන්න.
- සෙල්ලම් මිදුල භාවිත කිරීමේ දී ඇති විය හැකි අනතුරු පිළිබඳ සාකච්ඡා කර ඒවායින් ආරක්ෂා වන අයුරු පිළිබඳ සිසුන් දැනුවත් කරන්න.
- කණ්ඩායම් කිහිපයකට සිසුන් වෙන්කර, සෙල්ලම් මිදුලේ ඇති සෑම උපකරණයකම ක්‍රියාකාරකම් කිරීම සඳහා අදාළ ස්ථානවලට යොමු කරන්න.
- කණ්ඩායම් මාරු කරමින් සෑම උපකරණයකම අත්දැකීම් ලබාදීම සඳහා සිසුන්ට අවස්ථාව දෙන්න.

ක්‍රියාකාරකම 8 ඃ

- පාසල පිළිබඳ සහ පාසලේ විවිධ භූමිකා පිළිබඳ කියවෙන කවි, ගී රැස්කරගෙන ඒමට සිසුන් යොමු කරන්න.
- සිසුන් රැස්කරගෙන එන ගීත/කවි අතුරින් තෝරාගත් සුදුසු කවි/ගී කිහිපයකට උචිත චලන උපයෝගී කර ගනිමින් ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- අවශ්‍යතාව අනුව සංගීත භාණ්ඩ/ආදේශ භාණ්ඩ භාවිත කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 9

- පාසල් භූමියේ ඉඩකඩ සහිත ස්ථානයකට සිසුන් රැගෙන යන්න.
- සීමාවක් තුළ සිසුන්ට නිදහසේ සිටීමට සලස්වන්න.
- පහත සඳහන් නිදහස් ක්‍රියාකාරකමේ සිසුන් යොදවන්න.
- ඒ සඳහා තරමක විශාල රබර් බෝල කිහිපයක් ක්‍රීඩාව සඳහා යොදාගන්න.
- අතින්, පයින් සිසුන් අතර බෝලය යවමින් නිදහසේ ක්‍රීඩා කිරීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- මේ ආකාරයට ප්‍රමාණවත් කාලයක් ක්‍රියාකාරකමෙහි නිරත වීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

2. තේමාව : අපේ ගෙදර

නිපුණතා :
- නිවසේ හා නිවසට සම්බන්ධ පුද්ගලයින් හා සතුන් කෙරෙහි යහපත් ආකල්පයකින් යුතු ව කටයුතු කරයි.
- තම යුතුකම් හා වගකීම් ඉටු කරමින් නිවස යහපත් ලෙස පවත්වා ගෙන යෑමට දායක වෙයි.
- එදිනෙදා නිවසේ ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි දෑ නිපදවා ගැනීමට දායක වෙයි.
- නිවසේ අලංකරණය සහ පවිත්‍රතාව පවත්වා ගැනීම සඳහා යොදා ගත හැකි නිර්මාණ සිදු කරමින් වින්දනයක් ලබයි.
- නිවෙස් පරිසරය ඇසුරු කර ගත් චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදෙමින් වින්දනයක් ලබයි.
- නිවෙස් පරිසරය ආශ්‍රිතව ලබන අත්දැකීම් වින්දනාත්මකව ප්‍රකාශ කරයි.

ඉගෙනුම් පල :
- නිවසේ සිටින සාමාජිකයන් සමඟ සුහදව කටයුතු කරමින් අන්‍යෝන්‍ය බැඳීම් වර්ධනය කර ගනියි.
- නිවසට පැමිණෙන අය කෙරෙහි යහපත් ආකල්පයකින් යුතුව කටයුතු කරයි.
- නිවසේ හා නිවස ආශ්‍රිතව ඇති කරන සතුන් පිළිබඳ සංවේදී ව කටයුතු කරයි.
- නිවසේ දියුණුවට හැකි පමණින් උදවු කරයි.
- නිවෙස් පරිසරය පිරිසිදුව හා ක්‍රමවත් ව පවත්වාගෙන යාමට දායක වෙයි.
- නිවසේ අලංකරණය සඳහා යොදාගත හැකි සරල නිර්මාණ කරයි.
- නිවසේ පරිසරය හා සම්බන්ධ චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදෙයි.
- නිවසේ හා නිවෙස් පරිසරය සම්බන්ධ කවි සහ ගී රංගන සහිතව ඉදිරිපත් කරයි.

ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රමෝපාය

ක්‍රියාකාරකම 1 :

- දරුවා හඳුනා ගැනීමේ වැඩසටහන සඳහා උපයෝගී කරගත් සෙල්ලම් ගෙවල් මෙම තේමාවේ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා යොදා ගන්න.
- පන්තියේ සිසුන් 'අපේ ගෙදර' සාමාජිකයන් ලෙස සැරසී, එම සාමාජිකයන්ගේ කටයුතු අනුකරණය කරමින් සෙල්ලම් ගෙවල්වල නිදහසේ සෙල්ලම් කිරීමට අවස්ථාව දෙන්න.
- අනතුරුව සිසුන් සමඟ තම තමන්ගේ නිවසේ තොරතුරු පිළිබඳ ව නිදහසේ කතා කිරීමට ඉඩ දෙන්න.

  උදා : * සිටින සාමාජිකයින්
  * ඔවුන් නිවසේ දී සිදුකරන කටයුතු, . . . වැනි
- මෙම කතාබහේ දී නිවස ප්‍රීතිදායක බවට පත්වීමට වැදගත් වන කරුණු පිළිබඳ ව කතාබහ කරන්න.

  උදා : * දෙමාපියන් හා අනෙකුත් වැඩිහිටියන් සමඟ ආදරයෙන් කථාබහ කිරීම, ගෞරව කිරීම, ඔවුන්ට සැලකීම
- ඒ අනුව අප නිවස ද ප්‍රීතිදායක නිවසක් බවට පත්වීම සඳහා මේ අයුරින් කටයුතු කළයුතු බව සිසුන්ට පෙන්වා දෙන්න.

ක්‍රියාකාරකම 2 :

- පවුලේ සාමාජිකයින් පිළිබඳ සංවේදී බව මතු කරන කවි, ගීත ආදිය ඉදිරිපත් කිරීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

  උදා : * අම්මා මගේ හරි හොඳයි
  බත් උයලා - හොදි උයලා කන්න බොන්න දෙයි
  තාත්තා මගේ හරි හොඳයි
  වත්ත පිටියෙ වැඩ කරයි

- තෝරාගන්නා කවි, ගීතවල අන්තර්ගත යහපත් ආකල්ප සහ ගුණාංග මතුකර දක්වමින් සිසුන් සමඟ කතාබහ කරන්න.
- පවුලේ සමාජිකයන් චිත්‍රයට නැඟීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- නිවසේ මුළුතැන්ගෙයි ප්‍රයෝජනයට ගන්නා භාණ්ඩ උපයෝගී කර ගනිමින් ජන නැටුම් ඉදිරිපත් කිරීමට ද සිසුන් යොමු කරන්න.

  උදා : කුළු නැටුම්
  කළගෙඩි නැටුම්

- සිසුන්ගේ ඉදිරිපත් කිරීම් ඇගයීමට ලක්කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 3 :

- ක්‍රීඩාපිටිය හෝ ඉඩකඩ සහිත ස්ථානයකට සිසුන් කැඳවාගෙන ගොස් රවුමක් ආකාරයට සිටගැනීමට සලස්වන්න.
- පසුව එක් එක් සිසුවා රවුම මැදට ගෙන්වා නිවසේ දී වැඩිහිටියන් විසින් සිදුකරනු ලබන තමා කැමති එක් කාර්යයක් නිරූපණය කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

  උදා : * මිදුල අතුගෑම
  * පොල්ගෑම . . . වැනි

- එම සිසුවා විසින් ඉදිරිපත් කරන නිරූපණය කුමක් දැයි අනුමාන කර ප්‍රකාශ කරන ලෙස රවුමේ සිටින අනෙක් සිසුන්ට පවසන්න.
- පසුව රවුමේ සිටින අනෙක් සිසුන්ට තම නිවසේ දී එකී කාර්යයේ ඔවුන් යෙදී ඇත්නම් එම කාර්යය සිදුකරන අයුරු රවුමේ තමා සිටින ස්ථානයේ සිටම නිරූපණයට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- මේ අයුරින් රවුමේ මැදට සෑම සිසුවෙකුම කැඳවා එවැනි නිරූපණ ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා යොමු කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 4 :

- නිවසේ කටයුතුවලට උදවු කරන සිසුන් ගැන විමසන්න. එවැනි අත්දැකීම් ඇති සිසුන්ට ඒ පිළිබඳ ව කතා කිරීමට අවස්ථාව දෙන්න.
- නිවසේ වැඩවලට සිසුන්ට හවුල් විය හැකි කටයුතු මොනවාදැයි විමසන්න.
  - * නිවසේ දී පාවිච්චි කරන බඩුබාහිරාදිය නිසි තැන තැබීම
  - * නිවැරදිව කසළ බැහැර කිරීම
  - * මල් පැළවලට/මල් පාත්තිවලට වතුර දැමීම
  - * තම පිඟාන හා කෝප්පය සෝදා පිරිසිදු කර නිසි තැන තැබීම
  - * තමන් පාවිච්චි කරන ඇඳුම්පැළඳුම්, පොත්පත් ආදිය නිසි තැන පිළිවෙළට තැබීම
  - * නිවස අතුගා පිරිසිදුව තැබීම . . . වැනි
- නිවසේ වැඩවල යෙදීමට දෙමාපියන්/වැඩිහිටියන් බොහෝ මහන්සිවන නිසා ඔවුන් වෙනුවෙන් අප ද එම වැඩවලට හැකි පමණින් උදවු කළ යුතු ය යන හැඟීම ඇතිවන ආකාරයෙන් සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවන්න.

ක්‍රියාකාරකම 5 :

- නිවසට පැමිණෙන නෑදෑ හිතවතුන් පිළිබඳ ව පහත සඳහන් කරුණු ඔස්සේ කතාබහ කරන්න.
  - * ගෙදරට පැමිණෙන නෑදෑයින් හිතවතුන් කවුරුන් ද යන්න
  - * ඔවුන්ව ආමන්ත්‍රණය කරන අයුරු
  - * ඔවුන් අප නිවෙස්වලට පැමිණ උදවු උපකාර කළ අවස්ථා . . . වැනි කරුණු මතුකර දක්වමින් කතාබහ කරන්න.
- මෙම නෑදෑයින්/අමුත්තන්/හිතවතුන් හොඳින් පිළිගෙන කථාබහ කරමින් හැකි පමණින් සත්කාර කළ යුතු බව පෙන්වා දෙන්න.
- එසේම නිවසට පැමිණෙන සමහර අයගෙන් ඇතිවිය හැකි අනාරක්ෂිත අවස්ථා හා එවැනි අවස්ථාවල දී කටයුතු කළ යුතු ආකාරය පිළිබඳ ව සිසුන් දැනුවත් කරන්න.
- නිවසට පැමිණෙන හිතවතුන්, නෑදෑයින් කෙරෙහි යහපත් ආකල්පයකින් යුතුව කටයුතු කළ යුතු ආකාර පිළිබඳ භූමිකා රංගනවල යෙදීමට ද සිසුන් යොමු කරන්න.
- සිසු ඉදිරිපත් කිරීම් අගය කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 6 :

- තම නිවසේ හා නිවස ආශ්‍රිත ව සිටින සතුන්ගේ රූප රැස්කර ගෙන එන ලෙස සිසුන්ට පවසන්න.
- එම රූප ඇසුරෙන් සතුන් පිළිබඳ පහත සඳහන් කරුණු මතු කරමින් සිසුන් සමඟ සාකච්ඡාවක නිරත වන්න.

  උදා : * නිවසේ ඇති කරන සතුන් හා නිවස ආශ්‍රිතව ගැවසෙන සතුන්
  * එම සතුන් හඳුන්වන සුරතල් නම්
  * සතුන් තුළ ඇති යහපත් ගුණාංග
- මෙම සතුන් ඉතා දීර්ඝ කාලයක සිට මිනිසාගේ සමීප මිතුරන් ලෙස සිටින බවත්, එම සතුන්ට සැලකීම මිනිසුන්ගේ යුතුකමක් බවත් මෙහි දී තවදුරටත් පැහැදිලි කරන්න.
- සතුන්ට උදවු උපකාර කළ අවස්ථා ඉදිරිපත් කිරීමට ද සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- සතුන්ට ආදරය, කරුණාව දැක්වූ අවස්ථා ඇතුළත් කතන්දර සිසුන්ට ඉදිරිපත් කරන්න. එම කතන්දර ඔස්සේ සතුන් කෙරෙහි සංවේදී වීමේ වැදගත්කම හා එය අපගේ යුතුකමක් හා වගකීමක් බවත්, සිසුන්ට පෙන්වා දෙන්න.

ක්‍රියාකාරකම 7

- නිවසක හැඩය සහිත රූප සටහනක් අඳින ලද පත්‍රිකාවක් සිසුන්ට සපයන්න.
- වර්ණවත් කඩදාසි කැබලි යොදා ගනිමින් කොලාජ් නිර්මාණයක යෙදීමට සිසුන්ට මග පෙන්වන්න.
- සිසු නිර්මාණ ප්‍රදර්ශනය කරන්න. අගය කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 8 :

- නිවස ආශ්‍රිතව සිදු කළ හැකි ක්‍රීඩා පිළිබඳ සිසුන් සමඟ සාකච්ඡා කරන්න. එම ක්‍රීඩාවල සිසුන් කණ්ඩායම් වශයෙන් යොදවන්න.

  උදා : * අඹ ඇට පැනීම
  * බෝල ගැසීම
  * ඔට්ටු සෙල්ලම් , . . . වැනි

3. තේමාව : වත්තට එන සත්තු

නිපුණතා :
- අවට පරිසරයේ වෙසෙන සතුන් අතර පවත්නා විවිධත්වය අධ්‍යයනය කර වාර්තා කරයි.
- සතුන් ද පරිසරයේ ම කොටසක් සේ සලකා සතුන් පිළිබඳ සංවේදී ව කටයුතු කරයි.
- අප අවට පරිසරයේ වෙසෙන සතුන්ගේ චර්යා පිළිබඳ අනුකරණයෙන් යුතුව නිර්මාණාත්මක චාලක ක්‍රියාකාරකම්වල නියැළෙයි.
- සතුන්ගේ විවිධ ලක්ෂණ හා හැසිරීම් වින්දනාත්මක ව ඉදිරිපත් කරයි.
- විවිධ මාධ්‍ය භාවිත කරමින් සත්ව වාසස්ථානවල ආකෘති නිර්මාණ කරයි.

ඉගෙනුම් පල :
- තම පරිසරයේ දැකිය හැකි සතුන් පිළිබඳ තොරතුරු වාර්තා කරයි.
- සතුන්ගේ විවිධ ලක්ෂණ නිරීක්ෂණය කර ඉදිරිපත් කරයි.
- සතුන්ගේ වාසස්ථාන නිරීක්ෂණය කර වාර්තා කරයි.
- සතුන් කෙරෙහි සංවේදී බවෙන් යුතු හැසිරීම් ප්‍රදර්ශනය කරයි.
- අනුකරණාත්මක චාලක ක්‍රියාකාරකම් යොදා ගනිමින් සතුන්ගේ විවිධ ගමන් විලාස ඉදිරිපත් කරයි.
- සතුන්ගේ චර්යා අනුකරණය කරමින් රංගන ඉදිරිපත් කරයි.
- සතුන් පිළිබඳ කවි/ගීත ගායනා කරයි.
- විවිධ මාධ්‍ය යොදා ගනිමින් චිත්‍ර හා සත්ව ආකෘති නිර්මාණය කරයි.

ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රමෝපාය

ක්‍රියාකාරකම 1 :

- පාසල් වත්තේ හෝ සුදුසු ස්ථානයක සතුන් නිරීක්ෂණය සඳහා සිසුන් සමඟ චාරිකාවක නිරත වන්න.
- ආරක්ෂාකාරීව, සතුන් නිරීක්ෂණය සඳහා සිසුන් කණ්ඩායම් වශයෙන් යොමු කරන්න.
- නිරීක්ෂණයේ දී පහත සඳහන් කරුණු පිළිබඳව සිසු අවධානය යොමු කරන්න.

  උදා : * සතුන් හඳුන්වන නම්
  * සතුන්ගේ පාට
  * ගමන් කරන ආකාර
  * නිකුත් කරන හඬ
  * ආහාර ගන්නා ආකාරය
  * සතුන් ගැවසෙන ස්ථාන
- නිරීක්ෂණයේ දී සතුන් කිහිප දෙනෙකුගේ සුවිශේෂ ලක්ෂණ කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන්න.

  උදා : * පියාපත් තිබෙනවා ද? පාද තිබෙනවා ද ? පාද කීයක් තිබේ ද ?
  * හඬ නගන ආකාර සමාන ද/වෙනස් ද ?
  * හොටයේ/මුඛයේ හැඩය කුමන ආකාර ද ?
  * සෑම කුරුල්ලෙක්ම එක විදියට පියාසර කරනවා ද ?
  * වලිගයේ ස්වභාවය කෙබඳු ද ?
  * සතුන් ගැවසෙන්නේ තනිව ද? රංචු වශයෙන් ද ?
- නිරීක්ෂණ චාරිකාවේ දී තමන් දුටු දේ විවිධ ආකාරවලින් පන්තියට ඉදිරිපත් කිරීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න. (අනුකරණය මගින්/වාචිකව හෝ වෙනත් සුදුසු ක්‍රමයකට)

- තමන් කැමති සතෙකුගේ චිත්‍රයක් ඇඳ පන්තියේ ප්‍රදර්ශනය කිරීමට සලස්වන්න.
- සතුන් පිළිබඳ කියැවෙන සරල කවි, ගීත සිසුන් සමඟ ගායනා කරන්න. ගායනයට අනුව අංග චලන දැක්වීමට ද සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

ක්‍රියාකාරකම 2 :

- සත්ව වාසස්ථාන පිළිබඳ සිසුන් සමඟ කතාබහක නිරත වන්න.
- සාකච්ඡාවේ දී විවිධ සතුන්ගේ වාසස්ථාන දැක්වෙන පින්තූර, වීඩියෝ දර්ශන හා සිසුන් නිවසේ, ගෙවත්තේ, වටපිටාවේ දැක ඇති වාසස්ථාන පිළිබඳ අත්දැකීම් ද සාකච්ඡාවේදී ප්‍රයෝජනයට ගන්න.

  උදා : වඩු කුරුල්ලා, රන් කුඹලා, මී මැස්සා, ලේනා, වේයා, කපුටා, කූඹින්, දිමියන් ආදී සතුන්ගේ වාසස්ථාන
- මෙහිදී සිසු අත්දැකීම් ඉදිරිපත් කිරීමට ද අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- හැකි නම් වැඩිහිටියන්ගේ උදවු ඇතිව අතහැර දමනු ලැබූ කුරුලු කූඩුවක්, මී වදයක් හෝ ලේන් කූඩුවක් සිසු ආරක්ෂාව කෙරෙහි සැලකිලිමත් වෙමින් පරීක්ෂා කිරීමට අවස්ථාව දෙන්න.
- එහිදී පහත කරුණු අවධානයට යොමු කරන්න.
  - * ඒවා සෑදීමට යොදාගෙන ඇති ද්‍රව්‍ය මොනවා ද ?
  - * ඒවායේ හැඩය, ප්‍රමාණය
- නිරීක්ෂණය කරන ලද තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

ක්‍රියාකාරකම 3 :

- සිසුන් සුදුසු පරිදි කණ්ඩායම් කරන්න.
- සිසු කණ්ඩායම් සංඛ්‍යාවට අනුව අත්කාච, පීරිසි/තැටි හා සීනි සපයා ගන්න.
- තැටිවලට සීනි ස්වල්පය බැගින් දමා කුහුඹුවන් පැමිණේ යයි අනුමාන කළ හැකි ස්ථානවල එම තැටි තබන්න.
- සීනි සහිත තැටිවලට කුහුඹුවන් පැමිණෙන විට පහත කරුණු ඔස්සේ එම සතුන් නිරීක්ෂණයට සිසුන් යොමු කරන්න. පළමුව පියවි ඇසින් ද, දෙවනුව අත්කාච භාවිත කරමින් ද සතුන් නිරීක්ෂණයට සිසුන්ට උපදෙස් ලබා දෙන්න.
  - * කුහුඹුවන් පැමිණෙන ආකාරය
  - * සීනි සහිත තැටි තුළ ඔවුන් හැසිරෙන ආකාරය
  - * සීනි කැට රැගෙන යන ආකාරය
  - * කුහුඹුවන් දෙදෙනෙක් මුණගැහුණු විට හැසිරෙන ආකාරය
- මෙම නිරීක්ෂණය තුළින් පියවි ඇසින් බැලීමට වඩා අත්කාචයෙන් බැලීමේ දී වැඩි තොරතුරු ප්‍රමාණයක් ලබාගත හැකි බව සිසුන්ට අත්විඳීමට සලස්වන්න.
- නිරීක්ෂණය කරන ලද තොරතුරු අනුකරණයෙන් ඉදිරිපත් කිරීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- සතුන්ගේ විවිධ චර්යා පිළිබඳ කියැවෙන කවි/ගීත සිසුන් සමඟ ගායනා කරන්න.

  උදා : පායනා කාලේ දී - රෑ දවල් මහන්සි වී

  කන්න දේ රැස් කරයි - කූඹියෝ

ක්‍රියාකාරකම 4 :

- සතුන්ට උපකාර කිරීම සඳහා අපට ලැබෙන අවස්ථා පිළිබඳ සිසුන් සමඟ සාකච්ඡා කරන්න.

  උදා : * ආහාර හෝ ජලය නොමැතිව සිටින අවස්ථා

  * අනතුරකට ලක් වී ඇති අවස්ථා

  * සතෙකු සිරවී නිදහස් විය නොහැකි ව සිටින අවස්ථා

  * තුවාල හෝ ශාරීරික අපහසුතාවලින් පෙළෙන අවස්ථා
- මෙවැනි අවස්ථාවල දී සතුන්ට උපකාර කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් වන්නේ නම් තම ආරක්ෂාව පිළිබඳ සැලකිලිමත් වීම හා වැඩිහිටියන්ගේ උදවු ලබා ගැනීම අවශ්‍ය බව සිසුන්ට අවධාරණය කරන්න.
- සතුන්ට උපකාර කිරීම හා ඔවුන් රැකබලා ගැනීම අප විසින් කළ යුතු දෙයක් බව ද සිසුන්ට පහදන්න.
- ඉහත අයුරින් සතුන්ට උදවු කළ අවස්ථා පිළිබඳ සිසු අත්දැකීම් ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- සතුන් ද අප පරිසරයේම ජීවත් වන කොටසක් බැවින් ඔවුන්ට හිරිහැර කිරීම නොකළ යුතු බව පෙන්වා දෙන්න.

ක්‍රියාකාරකම 5 :

- සතුන්ට ආදරය, කරුණාව දක්වන අවස්ථා ඇතුළත් ජනකතා/ජාතක කතා සොයා ගෙනවිත් එය කැමති ආකාරයකින් ඉදිරිපත් කිරීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබාදෙන්න.
- සිසුන් සොයාගෙන එන කතා ඇසුරෙන් තෝරාගත් කතාවක කණ්ඩායම් වශයෙන් එක් වී එහි විවිධ අවස්ථා නිරූපණය වන අයුරින් ඉදිරිපත් කිරීම් සිදු කිරීමට ද අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- සතුන් පිළිබඳ සංවේදිතාව මතුවන ආකාරයේ කවි/ගීත සිසුන් සමඟ ගායනා කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 6 :

- සත්ව චලන අනුකරණය කිරීම සඳහා පහත සඳහන් ක්‍රීඩාවට සිසුන් යොමු කරන්න.
- ඒ සඳහා එළිමහන් ස්ථානයකට සිසුන් කැඳවා ගෙන යන්න.
- පහත රූප සටහනේ දැක්වෙන ආකාරයට රේඛා ඇඳ සීමා ලකුණු කරගන්න.

උදා :

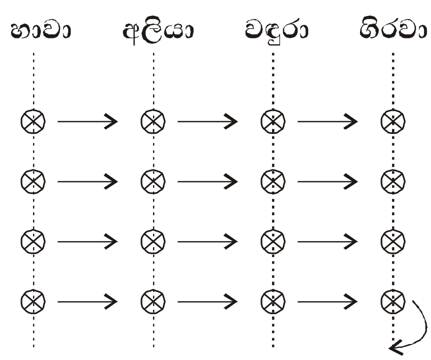

- එක් එක් රේඛාව ඉදිරියේ සතුන්ගේ නම් සඳහන් නාම පුවරු තබන්න.
- සිසුන් සුදුසු පරිදි කණ්ඩායම් කර රූප සටහනේ දැක්වෙන ආකාරයට ස්ථානගත කරන්න.
- රේඛා අතර සිසුන් ගමන් කළ යුත්තේ නාම පුවරුවේ සඳහන් සතා අනුකරණය කරමිනි.
- පළමු සංඥාව ලබා දුන්විට ගමන් ආරම්භ කර ඊළඟ රේඛාව මතට පැමිණිය යුතු වේ.

  උදා : හාවුන් පනිමින් අලියන්ගේ රේඛාව මතට පැමිණීම

  ගිරවුන් ඉගිලෙමින් වටයෙන් ගොස් හාවුන්ගේ රේඛාව මතට පැමිණීම

- දෙවන සංඥාව ලබා දුන් විට රේඛාවට අදාළ නාම පුවරුවේ ඇති සතාව අනුකරණය කරමින් ඊළඟ රේඛාවට පැමිණිය යුතු වේ.
- මේ ආකාරයට සෑම සිසුවෙකුටම ඉහත අවස්ථා අනුකරණයට අවස්ථාව ලැබෙන පරිදි වට කිහිපයක් මෙම ක්‍රියාකාරකම සිදු කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 7

- ඉරටු හෝ වෙනත් ආධාරකවල සත්ව පින්තූර අලවා රූකඩ සකස් කරගන්න.

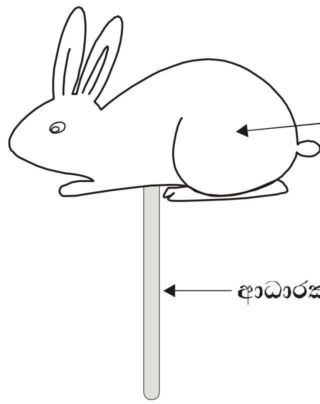

- සත්ව රූකඩ යොදා ගනිමින් දෙබස් කියමින් වින්දනාත්මක රංගන ඉදිරිපත් කිරීමට සිසුන් කණ්ඩායම් ලෙස යොමු කරන්න.
- අහසේ පියාසර කරන සතුන් කිහිප දෙනෙකුගේ ආකෘති තැනීමට යොමු කරවන්න. මේ සඳහා ශාක පත්‍ර, කඩදාසි ආදිය යොදා ගන්න.
- එම ආකෘති තරමක් දිග ආධාරකවල රඳවා ගෙන ගමන් කිරීමට සලස්වන්න. සිසුන් නොපෙනී රිටිවල ගැසූ ආකෘති පමණක් පෙනෙන පරිදි කොට බිත්තියකට හෝ වෙනත් එවැනි යමකට ආවරණය වී ගමන් කිරීමට ද සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- එහි දී සතුන් නිකුත් කරන ශබ්ද අනුකරණයට ද අවස්ථාව සලස්වන්න.

ක්‍රියාකාරකම 8

- සිසුන්ට සපයාගත හැකි ද්‍රව්‍ය කිහිපයක් යෝජනා කර ඒවා යොදා ගනිමින් කැමති සතෙකු නිර්මාණය කිරීමට අවස්ථාව දෙන්න.
- සිසු නිර්මාණ අගයන්න.
- ඒවා පන්තියේ ප්‍රදර්ශනය කරන්න.

4. තේමාව : ජලය සමඟ සෙල්ලම්

නිපුණතා :
- ජලය වටිනා සම්පතක් ලෙස සලකා ඵලදායී ලෙස භාවිත කරයි.
- ජලයේ ස්වභාවය හා ද්‍රව්‍ය ජලය සමඟ හැසිරෙන ආකාරය පිළිබඳ විමසිලිමත් ව කටයුතු කරයි.
- ජලය විවිධ අයුරින් භාවිත කරමින් නිර්මාණකරණයේ යෙදෙයි.
- ජලය උපයෝගී කර ගනිමින් නිර්මාණාත්මක ක්‍රීඩාවල නියැළෙයි.
- ජලය තේමා කොට ගත් වින්දනාත්මක ක්‍රියාකාරකම්වල නියැළෙයි.

ඉගෙනුම් පල :
- එදිනෙදා කටයුතුවල දී ජලයෙන් ලබා ගන්නා ප්‍රයෝජන ප්‍රකාශ කරයි.
- ජලය නොමැති වීම නිසා ඇතිවිය හැකි දුෂ්කරතා පැහැදිලි කරයි.
- ජලය අරපිරිමැස්මෙන් යුතුව භාවිත කරයි.
- යොදාගන්නා භාජනය අනුව ජලයේ හැඩය වෙනස් කළ හැකි දැයි සොයා බලයි.
- ජලය විවිධ ස්වරූපයන්ට වෙනස්වන ආකාරය පරීක්‍ෂා කර වර්තා කරයි.
- විවිධ ද්‍රව්‍ය ජලයට දැමූ විට ජලයේ වර්ණය වෙනස්වන ආකාරය පරීක්‍ෂා කරයි.
- විවිධ ද්‍රව්‍ය ජලයට දැමූ විට පාවෙන, ගිලෙන දෑ වෙන්කොට දක්වයි.
- වර්ණ දියර යොදා ගනිමින් විවිධ නිර්මාණ කරයි.
- ජලය යොදා ගනිමින් නිර්මාණාත්මක ක්‍රීඩාවල යෙදෙයි.
- ජලය උපයෝගී කරගෙන විවිධ නාද නිපදවන ආකාර අත්හදා බලයි.

ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රමෝපාය

ක්‍රියාකාරකම 1 :

- ජලයෙන් ලැබෙන ප්‍රයෝජන පෙන්නුම් කරන පින්තූර කිහිපයක් සකස් කරගන්න.
- එම පින්තූර ඇසුරෙන් අප එදිනෙදා සිදු කරන බොහෝ කාර්යයන් සඳහා ජලය ප්‍රයෝජනවත් වන ආකාරය පිළිබඳ සාකච්ඡා කරන්න.
- ජලයෙන් මිනිසා ලබන ප්‍රයෝජන ඇතුළත් වන සේ චිත්‍ර නිර්මාණය කිරීමට සිසුන් යොමු කරන්න. තමා අඳින ලද චිත්‍රය ගැන තම කණ්ඩායමට විස්තර කිරීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

ක්‍රියාකාරකම 2 :

- ජලය නොමැති වීමෙන් හා ජලය හිඟ වීමෙන් ඇතිවන තත්ත්ව නිරූපණය කෙරෙන පින්තූරවලට සිසුන්ගේ අවධානය යොමු කරන්න.
- ජලය අරපිරිමැස්මෙන් යුතුව භාවිත නොකිරීම නිසා ඇති වූ පීඩාවන් පිළිබඳ කතන්දර සිසුන්ට ඉදිරිපත් කරන්න.
- එවැනි කුඩා කතන්දර රඟ දැක්වීමට සිසුන් යොමු කරන්න.
- ඒ අනුව ජලය අරපිරිමැස්මෙන් යුතුව භාවිත කළ යුත්තේ කුමන හේතු නිසා දැයි සිසුන්ගෙන් විමසමින් සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවන්න. *උදා* : ජලය සීමිත සම්පතක් වීම, ජලය නොමැතිව ජීවත් වීමට නොහැකි වීම, . . . වැනි
- මේ නිසා ජලය අරපිරිමැස්මෙන් යුතුව භාවිත කිරීම සඳහා නිවසේ දී හා පාසලේ දී අපට කළ හැකි දේ පිළිබඳ ව සිසුන් සමඟ කතාබහ කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 3 :

- ජලය සම්බන්ධ කර ගනිමින් කළ හැකි සෙල්ලමක් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.
- පහත දැක්වෙන ක්‍රියාකාරකම සිදු කිරීම සඳහා සුදුසු ස්ථානයක් තෝරාගන්න.
- ක්‍රියාකරකම සඳහා පහත සඳහන් ද්‍රව්‍ය රැස්කර ගන්න.
  - * සමාන ප්‍රමාණයේ බෝතල්
  - * සමාන ප්‍රමාණ පුනීල
  - * තරමක විශාල වතුර බේසමක්
  - * සමාන ප්‍රමාණයේ කෝප්ප

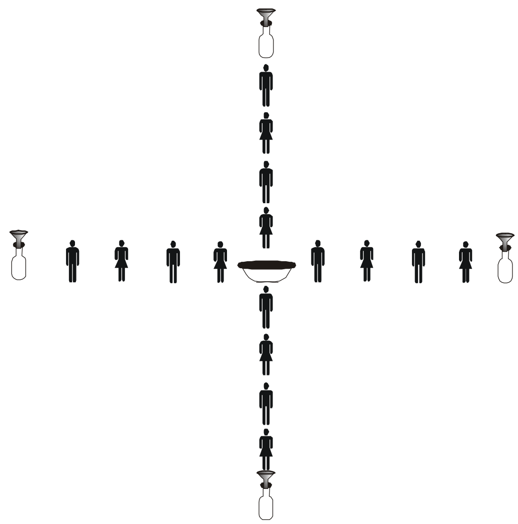

- රූප සටහනෙහි දැක්වෙන පරිදි සිසු කණ්ඩායම් මැදින් ජල බේසමක් තබන්න.
- ඉහත දැක්වෙන පරිදි පන්තියේ සිසුන් කණ්ඩායම් කර බේසම වටා පෙළගස්වන්න. සෑම පේළියක කෙළවරම පුනීලයක් සහ බෝතලය බැගින් තබන්න.
- සෑම පේළියකම බේසමට ආසන්න කෙළවරෙහි සිටින පළමු සිසුවාට කුඩා කෝප්පය බැගින් ලබා දෙන්න.
- බේසමෙහි ඇති ජලයෙන් කුඩා කෝප්පයට ජලය පුරවා ගෙන බෝතලය පිරවීම සඳහා අතින් අත යැවීමට කියන්න. පේලිය අවසානයේ සිටින සිසුවා බෝතලයට ජලය වත්කර, ආපසු කෝප්පය පෙර සේ පළමු සිසුවාට එවිය යුතුය. අතින් අත මාරු කිරීමේ දී සහ බෝතලය පිරවීමේ දී ජලය අපතේ නොයැවීමට උපදෙස් දෙන්න. මේ ආකාරයට පළමුවෙන් බෝතලය පුරවා ගත් කණ්ඩායමට ජය හිමි වේ.
- මෙවැනි ක්‍රීඩා පාසලේ ඇති සම්පත්, ඉඩකඩ හා සිසු ප්‍රමාණය අනුව අවශ්‍ය පරිදි සිදු කිරීමට ඔබට නිදහස ඇත.

ක්‍රියාකාරකම 4 :

- විවිධ හැඩවලින් යුක්ත වූ වීදුරු භාජන දෙකකට ජලය සමාන ප්‍රමාණයක් බැගින් දමන්න. මෙම භාජන දෙක නිරීක්ෂණය කිරීමට සලස්වා සිසුන්ගේ නිරීක්ෂණ ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා පහත දැක්වෙන ආකාරයෙන් ප්‍රශ්න අසන්න.
  - * භාජන දෙකේ ජලය පිරී ඇති උස ගැන කිව හැක්කේ මොනවා ද ?
  - * භාජන දෙකේ ජල ප්‍රමාණ සමාන ද ? අසමාන ද ?

- හැඩයෙන් හා ප්‍රමාණයෙන් සමාන වෙනත් භාජන දෙකකට, පෙර භාජන දෙකේ ජලය මාරු කරමින් නිරීක්ෂණයට යොමු කරන්න.
- නිරීක්ෂණ අවස්ථා පිළිබඳ ව සිතා බැලීමට අවස්ථා ලබා දෙන්න. එසේ සිතා බැලීමෙන් පසු සිසු අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමට යොමු කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 5 :

- ජලය විවිධ ස්වරූපයන්ට වෙනස්වන ආකාරය අත්හදා බැලීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- සිසුන් කණ්ඩායම් කිහිපයකට වෙන් කරන්න. එම සෑම කණ්ඩායමකටම විනිවිද පෙනෙන වීදුරු දෙක බැගින් ලබා දෙන්න.
- එම භාජන දෙකින් එකකට පිරිසිදු ජලයත්, අනෙක් භාජනයට අයිස් කැට කිහිපයකුත් දමන්න. භාජන දෙක පිටතින් අල්ලා බැලීමටත්, අයිස් කැටවලට සිදුවන දේ නිරීක්ෂණයටත් සිසුන් යොමු කරන්න. එසේම ජලයේ හා අයිස් කැටවල වෙනස අත්විඳීමට ද අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- සිසුන් අත්විඳින ලද දෑ ප්‍රකාශ කිරීමට අවස්ථාව දෙන්න.
- අයිස් තිබූ භාජනවල අයිස් දියවන තුරු තබා ඒවා දියවන අයුරු විටින් විට නිරීක්ෂණය කිරීමට යොමු කරන්න. එම නිරීක්ෂණවලින් පසු සිසු අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමට අවස්ථාව දෙන්න.

ක්‍රියාකාරකම 6 :

- කට ලොකු තරමක් විශාල ප්‍රමාණයේ විනිවිද පෙනෙන භාජනයක් සපයා ගන්න. එය සිසුන්ගේ ඇස් මට්ටමෙන් තබන්න. වටපිටාවෙන් සපයාගත හැකි විවිධ ද්‍රව්‍ය කිහිපයක් ගෙන (*උදා* : ලී කැට, ගල්කැට, ප්ලාස්ටික්, . . . වැනි දෑ) එම එක් එක් ද්‍රව්‍ය ජලයේ පාවේ ද, ගිලේ ද යන්න අනුමාන කර ප්‍රකාශ කිරීමට අවස්ථාව දෙන්න.
- පසුව එම ද්‍රව්‍ය ජලයට දමා සිදුවන දේ නිරීක්ෂණය කිරීමට සිසුන්ව යොමු කරන්න. සිසු අනුමානවලට අනුව එම ද්‍රව්‍ය ගිලීම හෝ පාවීම සිදු වී ද?, සිදු නොවී ද යන්න සිසුන්ගෙන් විමසන්න. සිසුන් සමඟ සාකච්ඡා කරමින් ජලයේ ගිලෙන ද්‍රව්‍ය හා පාවෙන ද්‍රව්‍ය වෙන් කරන්න.
- ඒ අනුව සමහර ද්‍රව්‍යයන් ජලයට දැමූ විට පාවෙන බවත්, තවත් සමහර ද්‍රව්‍යය ගිලෙන බවත් හඳුනාගැනීමට අවස්ථාව ලබාදෙන්න.

ක්‍රියාකාරකම 7 :

- සමහර ද්‍රව්‍ය ජලයට දැමූ විට ජලයේ වර්ණය වෙනස්වන ආකාරය නිරීක්ෂණයට සිසුන්ට අවස්ථාව සලසන්න.
- මේ සඳහා විනිවිද පෙනෙන තරමක විශාල ප්‍රමාණයේ බෝතල්/වතුර වීදුරු කිහිපයක් හා ජලයේ වර්ණය වෙනස්වීම පරීක්ෂා කිරීමට සුදුසු ද්‍රව්‍ය කීපයක් සපයා ගන්න. *උදා* : නිල්, කහ, සායම් වැනි
- එක් එක් ද්‍රව්‍ය සමාන ප්‍රමාණවලින් එම බෝතල්වලට/වතුර වීදුරුවලට වෙන් වෙන් ව දමා ජලය සමඟ සසඳා බැලීමට සිසුන් යොමු කරන්න. එම ද්‍රව්‍ය මිශ්‍රකරන විට ජලයේ වර්ණය වෙනස්වන අයුරු නිරීක්ෂණය කිරීමට අවස්ථාව දෙන්න. සිසුන්ගේ නිරීක්ෂණ ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව සලසන්න.
- මෙම ක්‍රියාකාරකම සාමාන්‍ය ජලය, ශීත ජලය, උණු ජලය යොද ගනිමින් ද සිදු කරන්න. නිරීක්ෂණ වාර්තා කිරීමට සිසුන්ට අවසථාව ලබා දෙන්න.
- ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණ සහ ජල ප්‍රමාණ අඩු, වැඩි කරමින් සිදුවන දේ නිරීක්ෂණයට ද අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

ක්‍රියාකාරකම 8 :

- ස්වාභාවික හෝ කෘතිම ද්‍රව්‍ය ආශ්‍රයෙන් වර්ණ දියර සකස් කරගත හැකි ද්‍රව්‍ය කිහිපයක් ගන්න.
  උදා : දිය සායම්, රත්මල්, බීට්, . . . වැනි ද්‍රව්‍ය ආශ්‍රයෙන්
- එම වර්ණ අත්ලේ සහ ඇඟිලිවල ගල්වා ඒවා ආශ්‍රයෙන් විවිධ රටා, සත්ව රූප, මල් ආදිය නිර්මාණයට සිසුන් යොමු කරන්න.
- විවිධ හැඩ ඇති ශාක පත්‍ර, ගෙඩි, කරල් ආදිය යොදා ගනිමින් ද සීල් මුද්‍රණ මෝස්තර නිර්මාණයට සිසුන් යොමු කරන්න.
- වර්ණ දියර බිඳු කඩදාසි කොළයක් මතට දමා පිඹිමින් රටා මැවීමට ද සිසුන්ට අවස්ථාව සලසා දෙන්න.
- සිසු නිර්මාණ අගයන්න. සියලු නිර්මාණ එක්කර පන්තියේ ප්‍රදර්ශනයක් පවත්වන්න.

ක්‍රියාකාරකම 9 :

- ජලය උපයෝගී කර ගනිමින් සිදුකළ හැකි විවිධ නාද රටා නිර්මාණය කිරීමට සිසුන්ට අවස්ථාව සලසන්න.
- මේ සඳහා විවිධ මට්ටම්වලින් ජලය පිරවූ බෝතල් තුළට කටින් පිඹ නිකුත් වන නාදවල වෙනස්කම් සිසුන්ට ඇසීමට සලස්වන්න.
- කෝප්ප, වීදුරු, බෝතල් වැනි භාජනවලට ද විවිධ මට්ටමට ජලය පුරවා ඒවාට තට්ටු කර, එකිනෙකට වෙනස් නාද ඇතිවන අයුරු හඳුනා ගැනීමට අවස්ථා සපයන්න.
- සෑම සිසුවෙකුටම සුදුසු ආකාරයේ ජලය සහිත බඳුන් ලබා දෙන්න. සිසුන් කණ්ඩායම් කරන්න. සිසුන්ගේ අත ඇති භාජනවලට ජලය පුරවා තට්ටු කරමින් වාදනයක් ඉදිරිපත් කිරීමට මග පෙන්වන්න. කණ්ඩායම් අනුව එකම රිද්මයකට තට්ටු කරමින් එක් ව කණ්ඩායම් වාදනයක් ඉදිරිපත් කිරීමට ද අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

ක්‍රියාකාරකම 10 :

- සෑම සිසුවෙකුටම විවිධ ශාක පත්‍ර කීපයක් රැගෙන එන ලෙස පවසන්න.
  උදා : නෙළුම්, හබරල, . . . වැනි ශාක පත්‍ර ඇතුළුව
- එම කොළ එකිනෙක මතට ජල බිඳු කීපයක් දමා, ජලය අපතේ යාමට නොදී පත්‍රය සොලවමින් සිදුවන දේ නිරීක්ෂණයට සිසුන්ට අවස්ථාව සලසන්න.
- මේ ආකාරයට දිය බිඳු නොවැටී හැකි තරම් වේලාවක් චලනය කරමින් එම දිය බිඳු රඳවා ගැනීමට සිසුන් යොමු කරන්න.
- මෙම ක්‍රියාකාරකම විනෝදාත්මක ව සිදුකිරීමට සිසුන්ට කණ්ඩායම් වශයෙන් අවස්ථාව සලසන්න.

ක්‍රියාකාරකම 11 :

- සබන් දියර සහිත භාජනයක් හා සබන් පෙන පිම්බීමට සුදුසු ආකාරයේ බටයක් සෑම සිසුවෙකුටම වෙන් වෙන් වශයෙන් ලබා දෙන්න.
- සිසුන් එළිමහන් ස්ථානයකට කැඳවාගෙන ගොස් නිදහසේ සබන් පෙන පිම්බීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න. මෙහි දී සබන් දියර තම මුඛය තුළට නොගත යුතු බව ද අවධාරණය කරන්න.
- සබන් පෙන පිම්බීමේ දී හැකි තරම් විශාල බෝල ඇති වන අයුරින් ඒවා පිම්බීමට උත්සහ ගන්නා ලෙස සිසුන්ට පවසන්න.
- ඉහළ අහසට සබන් පෙන පුම්බා පා කර හැරීමට ද සිසුන් යොමු කරන්න.
- සිසුන් කණ්ඩායම් කිහිපයකට වෙන්කර, ඒ එක් එක් කණ්ඩායම්වලට සබන් මිශ්‍රිත ජලය සහිත බේසම බැගින් ලබා දෙන්න.
- අනතුරුව සෑම සිසුවෙකුටම බටයක් බැගින් ලබා දී තම කණ්ඩායමට අයත් බේසමේ සබන් පෙන හැකි තරම් මතු කිරීමට යොමු කරන්න. සිසු කාර්යය අගය කරන්න.

5. තේමාව : අවුරුදු කාලය

නිපුණතා :
- අවුරුදු කාලවල දී වටපිටාවේ සිදුවන වෙනස්කම් ගවේෂණය කර වාර්තා කරයි.
- අවුරුදු චාරිත්‍ර වාරිත්‍රවල වැදගත්කම අගය කරමින් කටයුතු කරයි.
- අවුරුදු සිරිය මතුවන විවිධ නිර්මාණවල යෙදෙමින් වින්දනය ලබයි.
- අවුරුදු උත්සව සමය හා සම්බන්ධ ක්‍රීඩාවල නිරත වෙමින් වින්දනයක් ලබයි.
- අවුරුදු කාලයට සුවිශේෂ වූ වින්දනාත්මක ක්‍රියාකාරකම්වල නියැළෙයි.

ඉගෙනුම් පල :
- අවුරුදු කාලයේ දී වටපිටාවේ සිදුවන විවිධ වෙනස්කම් විස්තර කරයි.
- අවුරුදු සමය තුළ සිදු කරන සිරිත් විරිත් හඳුනා ගනිමින් ඒවා අනුගමනය කරයි.
- අවුරුදු කාලය හා සබැඳි ගෘහස්ථ හා එළිමහන් ජන ක්‍රීඩාවල යෙදෙයි.
- අවුරුදු උළෙලේ සුන්දරත්වය විවිධ අවස්ථා චිත්‍ර මගින් නිරූපණය කරයි.
- අවුරුදු කාලය හා සබැඳි ජනකවි හා ගීත ගායනා කරමින් ඊට අදාළව රංගන ඉදිරිපත් කරයි.

ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රමෝපාය

ක්‍රියාකාරකම 1 :

- සිංහල දෙමළ අවුරුද්ද සම්බන්ධව පහත දැක්වෙන කරුණු මුල්කර ගනිමින් සිසුන් සමග කථා කරන්න.
  - * එය ජාතික උත්සවයක් බව
  - * එය යෙදී ඇති වකවානුව
  - * එහි ඇති වැදගත්කම
  - * අවුරුද්ද සැමරීම අතීතයේ සිට වාර්ෂිකව පැවැත එන බව

ක්‍රියාකාරකම 2

- අවුරුදු කාලයේ දී අවට පරිසරයේ සිදුවන වෙනස්කම් පිළිබඳව සිසු අත්දැකීම් සමඟින් කතා කරන්න.

  උදා: * අවට පරිසරයේ ගස්වැල්වල මල් පිපී, ගෙඩි හැදී පල බර වන බව
  * අවුරුදු කාලයේ දී පමණක් මල් පිපෙන, ගෙඩි හැදෙන ගස් ඇති බව *උදා* :එරබදු මල්
  * පක්ෂීන් එම ඵල ආහාරයට ගනිමින් සතුටින් හැසිරෙන බව
  * කොහාගේ නාදය, රබන් හඬ, රතිඤ්ඤා හඬ අවටින් ඇසෙන බව
- අවුරුදු කාලයේ දී අවට පරිසරයේ සුන්දරත්වය චිත්‍රයට නැගීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න. එම චිත්‍ර පන්තියේ ප්‍රදර්ශනය කරන්න.
- අලුත් අවුරුද්ද සඳහා නිවස සූදානම් කරන අයුරු පිළිබඳව ද සිසු අත්දැකීම් ඇසුරෙන් සාකච්ඡාවක් කරන්න.

  උදා : * මකුළු දැල් ආදිය කඩා නිවස හා අවට පරිසරය පිරිසිදු කිරීම
  * නිවසේ ගොම මැටි ගා පිරිසිදු කිරීම
  * හුණු, තීන්ත ආදිය ගා නිවෙස් අලුත්වැඩියා කිරීම
  * ආහාර ද්‍රව්‍ය රැස්කර සූදානම් වීම
  * කැවිලි පෙවිලි සකස් කිරීම
  * මුළුතැන්ගෙට අදාළව අවශ්‍ය භාණ්ඩ හා උපකරණ සූදානම් කර ගැනීම. (නැවුම් වළං, මුට්ටි)

ක්‍රියාකාරකම 3 :

- අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී දෙමාපිය සහය ලබා ගනිමින් ආදර්ශ අවුරුදු උත්සවයක් පැවැත්වීමට කටයුතු සංවිධානය කරගන්න.
- අවුරුදු උත්සවය පැවැත්වෙන ස්ථානය අවට පිරිසිදු කිරීම හා සැරසීම සිසුන්ගේ ද සහය සහිතව සිදු කරන්න.
- අවුරුදු කාලයට සුවිශේෂ වූ කැවුම්/අතිරස/කිරිබත්/කෙසෙල් ආදි සිංහල දෙමළ අවුරුද්දට සුවිශේෂ ආහාර ද්‍රව්‍යවලින් යුක්ත කෑම මේසයක් ද පිළියෙල කිරීමට සලස්වන්න. මේ සඳහා අවශ්‍ය දෑ කල්තබා සූදානම් කර ගැනීම අවශ්‍ය ය.
- නියමිත දිනයේ දී සහභාගී වන සියලු සිසුන් උචිත ඇඳුම්වලින් සැරසී අවුරුදු උත්සවයට සහභාගී කරවන්න.
- අවුරුදු උත්සවයේදී සමරණ ප්‍රධාන චාරිත්‍ර ඇතුළත් සැලැස්මක් (ආදර්ශ නැකැත් පත්‍රයක්) සාදා ගන්න.
- අවුරුදු උත්සවය පැවැත්වෙන දින ජාතික කොඩිය හා පාසල් කොඩිය ද එසවීමට අවශ්‍ය කටයුතු සූදානම් කර ගන්න.
- අපේ ජාතික කොඩිය ශ්‍රී ලංකාවේ සියලු ජන වාර්ගිකයන්ට අයත් හා අප රටට ම අනන්‍ය වූවක් බව ත්, මෙවැනි ජාතික උත්සව අවස්ථාවල දී ජාතික කොඩිය එසවීම සිදු කරන බව ත් සිසුන්ට පැහැදිලි කරන්න. පාසල් කොඩිය ද පාසලේ විශේෂ අවස්ථාවල දී ඔසවන බව කියන්න. මෙම කොඩි ඔසවන විට අප ඊට ගරු කළ යුතු අයුරු, හා හැසිරිය යුතු අයුරු පැහැදිලි කරන්න.
- මෙම උළෙල සඳහා විදුහල්පතිතුමා හෝ වෙනත් අයෙකු ප්‍රධාන අමුත්තා ලෙස කැඳවා ගන්න. අනතුරුව ප්‍රධාන අමුත්තා ලවා ජාතික කොඩිය එසවීමට සලස්වන්න. ජාතික ගීය ගායනා කරන අවස්ථාවේ දී සියලු සිසුන් සීරුවෙන් සිට ගෞරව දැක්වීමට ද යොමු කරන්න.
- මෙම අවුරුදු උත්සවයේ දී පහත සඳහන් චාරිත්‍ර වාරිත්‍ර සියල්ල හෝ කිහිපයක් හෝ ආදර්ශනය කිරීමට සලස්වන්න.
  - * නොනගතය වේලාවේ දී ආගමික කටයුතුවල යෙදීම
  - * නැකතට ලිප ගිනි මෙලවීම
  - * කිරිබතක් පිළියෙල කිරීම
  - * නැකතට ගනුදෙනු කිරීම හා ආහාර අනුභවය, වැඩ ඇල්ලීම
  - * වැඩිහිටියන්ට බුලත් දී වැඳීම, සංග්‍රහ කිරීම
  - * හිස තෙල් ගෑම (මෙම කටයුතුවල දී රබන් ගසමින් උත්සවයක සිරිය ගැනීම සුදුසු ය)

ක්‍රියාකාරකම 4

- අවුරුදු ක්‍රීඩා උළෙල ආරම්භ කරන්න. මේ සඳහා ජන ක්‍රීඩා තෝරා ගැනීම සුදුසු ය. විශේෂයෙන් ප්‍රදේශයට ආවේණික, සිසුන්ගේ වයසට ගැළපෙන ජන ක්‍රීඩා තෝරා ගැනීම කරන්න.
  උදා : පංච දැමීම, එළුවන් කෑම/ පනා හැංගීම/ලේන්සු හැංගීම/රබන් ගැසීම
- රබන් ගැසීම සඳහා ප්‍රදේශයේ සිටින රබාන ගැසීමට හැකියාව ඇති කිහිප දෙනෙකුට ද ආරාධනා කරන්න. සිසුන් සමඟ එකතුව රබන් පද කියමින් රබන් ගැසීමට අවස්ථාව සලසන්න.
- මෙම ක්‍රීඩා තෝරා ගැනීමේ දී සිසු ස්වභාවය, අවශ්‍යතා සහ ළැදියා අනුව තනිව ජයග්‍රහණය කරනවාට වඩා කණ්ඩායමක් වශයෙන් ජයග්‍රහණය ලැබෙන පරිදි ක්‍රීඩා තෝරා ගැනීමට ද, ඒ සඳහා අවශ්‍ය නම් ක්‍රීඩා නිර්මාණ කිරීමට ද කටයුතු කරන්න. මෙහි දී සිසු ආරක්ෂාව පිළිබඳව ද සැලකිලිමත් වන්න. එසේම කණ්ඩායමක් ලෙස කටයුතු කිරීමේ වැදගත්කම අගය කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 5

- අවුරුදු අසිරිය පිළිබඳ කියවෙන කවි/ගී වැඩිහිටියන්ගේ උදවු ද සහිතව සොයාගෙන ඒමට සිසුන් යොමු කරන්න.
- සිසුන් ගෙන එන කවි, ගී එකතු කර කුඩා පොත් සාදන්න.

- ඒවායෙහි දැක්වෙන කවි, ගී සිසුන් සමඟ තාලයට ගායනා කරන්න.
- ඔංචිලි වාරම් කියමින් ඔංචිලි පැදීම වැනි ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදීමට ද සිසුන්ට අවස්ථාව සලසන්න.
- අවුරුදු හා සම්බන්ධ යම් යම් අවස්ථා පිළිබඳ ව භූමිකා රංගනයේ යෙදීමට සිසුන් යොමු කරන්න.
- මැටි වැනි ද්‍රව්‍යයක් යොදා ගනිමින් කැවුම්/කිරිබත් ආදි ආහාර ද්‍රව්‍යවල ආකෘති, නිර්මාණය කිරීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න. ඒවා පන්තියේ ප්‍රදර්ශනය කිරීමට සලස්වන්න.

චක්ගුඩු ක්‍රීඩාව

- පන්තියේ සිසුන් සමානව කණ්ඩායම් දෙකකට වෙන් කරන්න.

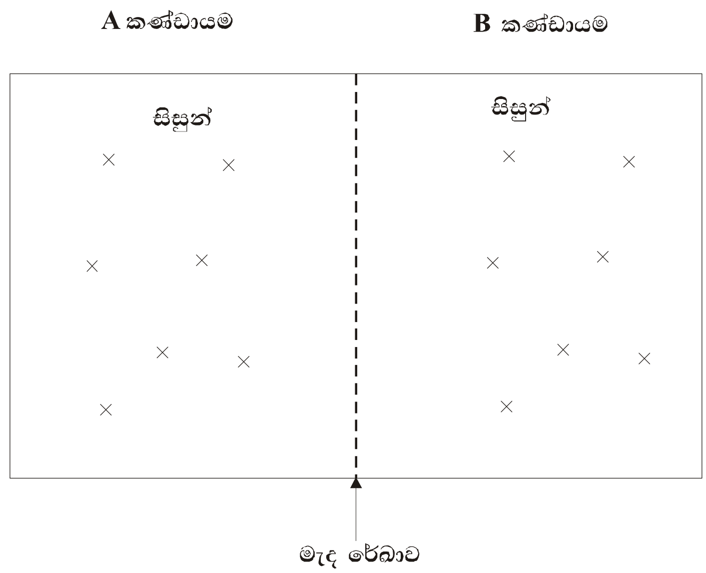

- චක්ගුඩු ක්‍රීඩාවේ යෙදීම සඳහා රූප සටහනේ දැක්වෙන පරිදි පිටියේ මැද රේඛාවෙන් දෙපස A හා B කණ්ඩායම් දෙකෙහි සිසුන් කැමති ලෙස ස්ථානගත කරන්න.
- ක්‍රීඩාව ආරම්භයේ දී තරගයේ යෙදිය යුතු අයුරු, දැවී යන අයුරු හා ජයග්‍රහණය කරන අයුරු සිසුන්ට පැහැදිලි කරන්න.
- ක්‍රීඩාව පවත්වාගෙන යාමේ පහසුව සඳහා තුන්වැන්නෙක් නළාවක් සහිතව සිටීම සුදුසු ය.
- තුන්වැන්නා නළාවෙන් සංඥාවක් දුන් පසු එක් කණ්ඩායමකින් සිසුවෙක් 'ගුඩු ගුඩු' කියමින් තම ප්‍රතිවිරුද්ධ පිලට යයි. මෙම 'ගුඩු ගුඩු' යැයි කීම ඔහු දැවී යනතුරු හෝ නැවත තම පිලට එනතුරු සිදුකළ යුතු ය. මෙම ප්‍රතිවිරුද්ධ පිලට යන සිසුවාගේ උත්සහය විය යුත්තේ ප්‍රතිවිරුද්ධ පිලේ අයෙකුට හෝ කිහිප දෙනෙකුට අතින් හෝ පාදයෙන් හෝ පහර දී ආපසු ආරක්ෂිතව නැවත තම පිලට පැමිණීම ය.
- මෙම අවස්ථාවේ දී ප්‍රතිවිරුද්ධ පිල සිදුකළ යුතු වන්නේ තම පිලට පැමිණි සිසුවාගේ පහර දීමෙන් බේරී ඔහුව/ඇයව කෙසේ හෝ අල්ලා ගැනීම ය. මෙසේ පැමිණෙන සිසුවා අල්ලා ගැනීමේ දී ඔහු/ඇය කෙසේ හෝ බේරී පළාගියහොත් පහර දීමට පැමිණි අයව ස්පර්ශ කළ සියලු දෙනා තරගයෙන් ඉවත් වේ.
- අනතුරුව පළමු පරිදි ම තුන්වැන්නාගේ සංඥාවට අනුව අනෙක් පිලේ සිසුවෙකු ප්‍රතිවිරුද්ධ පිලට ගොස් පෙර පරිදි ම ක්‍රියාකරයි. මේ අයුරින් එක් කණ්ඩායමක සියල්ල තරගයෙන් ඉවත් වන තුරු ක්‍රීඩාව පවත්වා ගත යුතු ය. සියලු දෙනා පළමුව දැවීගිය කණ්ඩායම තරගයෙන් පරාජයට පත් වේ. අනෙක් කණ්ඩායම ජයග්‍රාහකයෝ වන්නේය.

6. තේමාව : අපට පෙනෙන අහස

නිපුණතා :
- අහසේ හා අවට පරිසරයේ සිදුවන වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය කර වාර්තා කරයි.
- හිරු එළිය, සුළං වැනි ස්වභාවික දේවලින් සිදුවන බලපෑම අධ්‍යයනය කර වාර්තා කරයි.
- විවිධ මාධ්‍ය භාවිත කරමින් අහස හා පාරිසරික වෙනස්කම් විදහා දැක්වෙන නිර්මාණ කරයි.
- අවකාශ භාවිත කරමින් ක්‍රීඩාවල නිරත වෙයි.
- අහසේ සුන්දරත්වය ප්‍රකාශනාත්මක මාධ්‍ය ඇසුරෙන් ඉදිරිපත් කර වින්දනයක් ලබයි.

ඉගෙනුම් පල :
- දිවා හා රාත්‍රී අහසේ දක්නට ලැබෙන දේ නිරීක්ෂණය කර වාර්තා කරයි.
- දිවා හා රාත්‍රී අහසෙහි අපූර්වත්වය ප්‍රකාශ කරයි.
- සුළං උපයෝගී කර ගනිමින් ද්‍රව්‍ය අහසේ පා කර හැරිය හැකි බව අත්හදා බලයි.
- හිරු එළියේ බලපෑම නිසා පැළෑටිවල සිදුවන වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය කර ප්‍රකාශ කරයි.
- සෙවණ ලබා ගැනීමට යොදාගත හැකි සරල නිර්මාණ කරයි.
- තිරස් අවකාශ භාවිත කරමින් දිවීම ආශ්‍රිත සුළු ක්‍රීඩාවල යෙදෙයි.
- අහස හා සම්බන්ධ කවි, ගී ගායනවලට අනුකූලව රංගනවල යෙදෙයි.

ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රමෝපාය

ක්‍රියාකාරකම 1 :

- දිවා හා රාත්‍රී අහසේ දක්නට ලැබෙන ස්වාභාවික වස්තු පිළිබඳ ව සිසුන් සමඟ කතා කරන්න.
  උදා : හිරු, සඳු, තරු, වලාකුළු, දේදුන්න
- දිවා අහස නිරීක්ෂණ චාරිකාවක් සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය රැස්කර ගන්න.
  උදා : * කාඩ්බෝඩ් කැබැල්ලකින් සකස් කර ගත් සිලින්ඩරයක් (වලාකුළු නිරීක්ෂණය සඳහා)
- සිසුන් කණ්ඩායම් කර, ඔවුන්ට අවශ්‍ය උපකරණ ලබා දී අහස නිරීක්ෂණයට යොමු කරන්න.
  උදා : * හිරු නිරීක්ෂණය - හිරු දෙස පියවි ඇසින් නොබලන්න. ඒ සඳහා ජල බේසමක් භාවිත කරන්න.
  * වලාකුළු නිරීක්ෂණය - කාඩ්බෝඩ් සිලන්ඩර් ආදිය සමඟ
  * දේදුන්න නිරීක්ෂණය - දේදුන්නක් පායා ඇති විට පියවි ඇසින් නිරීක්ෂණය

- නිරීක්ෂණයෙන් අනතුරුව පහත සඳහන් කරුණු පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කරමින් සිසුන් සමඟ කතාබහ කරන්න.
  උදා : * හිරුගේ ස්වභාවය, හිරුගේ හැඩය, හිරු දවස තුළ සිටින ස්ථානය වෙනස් වනවා ද? සූර්යයා නොපෙනෙන අවස්ථා තිබෙනවා ද ?
  * වලාකුළුවල හැඩයක් තිබේ ද?, වර්ණයක් තිබේ ද? එකම වර්ණය ද නැතිනම් වෙනස් ද, වලාකුළු නිශ්චල ද, පාවෙනවා ද ?
  * දේදුන්නේ වර්ණයක් තිබේ ද,හැඩය කෙබඳු ද, දේදුන්න හිරු සමඟ සසඳන විට දකින්නට ඇත්තේ කුමන පැත්තකින් ද, කොපමණ වේලාවක් තිබුණා ද

  ඉහත තොරතුරු පිළිබඳ ව සිසු නිරීක්ෂණ ඇසුරින් කතාබහ කරන්න.
- සිසුන් නිරීක්ෂණය කළ දෑ චිත්‍ර මගින් නිර්මාණය කිරීමට ද අවස්ථාව ලබා දෙන්න. ඒවා අගය

කරන්න.

- නිවසේ දී රාත්‍රී අහස නිරීක්ෂණයට ද සිසුන් යොමු කරන්න. මේ සඳහා දින කිහිපයක කාලයක් ලබා දෙන්න. රාත්‍රී අහස නිරීක්ෂණයේ දී දුටු දේ පිළිබඳ ව සිසුන්ගෙන් විමසන්න.

  උදා : * දිවා අහසේ දුටු දේවල්වලට වඩා රාත්‍රී අහසේ දී වෙනස් දේවල් දක්නට තිබුණා ද ?
    * චන්ද්‍රයා කෙබඳු ද, හිරු මෙන් තද රශ්මියක් තිබේ ද ?
    * චන්ද්‍රයා රාත්‍රිය තුළ තිබෙන්නේ එකම ස්ථානයක ද ? නැතිනම් වෙනස් වූවා ද?
    * තරු කෙබඳු ද ? ඒවා දිලිසෙනවා ද, තරු ගණන් කරන්න පුළුවන් ද බැරි ද?
    * රාත්‍රී අහසේ වලාකුළු තිබුණා ද, සඳ, තරු දක්නට නැති රාත්‍රී තිබුණා ද ආදී වශයෙන් සිසුන්ගෙන් විමසන්න.

ක්‍රියාකාරකම 2

- දිවා සහ රාත්‍රී අහසේ අපූර්වත්වය නිරීක්ෂණය ඇසුරින් කතාබහක යෙදෙන්න.

  උදා : * වලාකුළුවලින් දිස්වෙන විවිධ වර්ණයන්
    * රාත්‍රී අහසේ තරු බැබලීම හා තරු විසිරී ඇති ආකාරයේ සුන්දරත්වය
    * සඳ පෙනෙන ආකාර ආදි වශයෙන්
- සිසුන් හඳුනාගත් තොරතුරු පන්තියේ වාර්තා කිරීමට යොමු කරන්න. ඒවා පිළිබඳව සාකච්ඡා කරන්න.
- දිවා හා රාත්‍රී අහසේ අපූර්ව දෑ විවිධ මාධ්‍ය මගින් නිර්මාණයට ද සිසුන්ව යොමු කරන්න. මේ සඳහා කණ්ඩායම් ලෙස සිසුන් යොමු කළ හැකි ය. සිසු නිර්මාණ එකතු කරමින් ප්‍රදර්ශනයක් පවත්වන්න. සිසු නිර්මාණ අගය කරන්න.
- අහසේ අපූර්වත්වය පිළිබඳ ලියැවුණු කවි, ගීත සිසුන් සමග ගායනා කරන්න. රංගනයෙන් ද ඒවාට දායකත්වය ලබා දීමට යොමු කරන්න.

  උදා : * සමන් පිච්ච මල් ඉහිරුණු - නිල් තණකොළ පිට්ටනියක්
    වගෙයි අහස අන්න බලනු - කොච්චර ලස්සන ද රෑට (රචනය : එස්. මහින්ද හිමි)

ක්‍රියාකාරකම 3

- අහසේ පාකළ හැකි විවිධ දෑ පිළිබඳ අත්හදා බැලීම සඳහා සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න. ඒ i |ydwj YH oEI , ks ai Ødk ï Ir . kk' *උදා :* සැහැල්ලු කඩදාසි කැබලි, ශාක පත්‍ර, පුළුන් වැනි දෑ
- එළිමහනට ගොස් ඒවා අහසේ පා කිරීමට ඉඩ හැර ඒ එක් එක් ද්‍රව්‍ය පාවෙන ආකාරයේ වෙනස්කම් පිළිබඳ විමසන්න.
- ඒවා අතරින් නූලක් ගැටගසා පා කළ හැකි දෑ මොනවා ද යන්න හඳුනා ගැනීමට ද සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- එම ද්‍රව්‍යවල නූලක් ගැටගසා අහසේ පා කර යැවීම සඳහා දිවයාමට සලස්වන්න.
- සිසුන් කණ්ඩායම් කර සරුංගල් සෑදීමට අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය සපයාගෙන එක් එක් කණ්ඩායමේ අදහස පරිදි සරුංගල සාදා ගැනීමට උදවු කරන්න.
- එම සරුංගල් අහසේ පා කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න. අත්හදා බලන ලද විවිධ දෑ අහසේ පා කළ හැක්කේ කුමක් නිසාදැයි සිසුන්ගෙන් විමසන්න.
- ඉහත නිරීක්ෂණ ඇසුරින් විවිධ ද්‍රව්‍ය පාකර හැරීම සඳහා සුළඟ උපයෝගී කරගත හැකි බව පෙන්වා දෙන්න.
- සුළඟේ ස්වභාවය අනුව පාකිරීමේ හැකියාව වෙනස්වන බව ද හඳුනා ගැනීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

- අහසේ විවිධ දෑ පාකිරීම පිළිබඳ අත්දැකීම් පිළිබඳ චිත්‍ර ඇඳීමට සිසුන් යොමු කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 4 :

- මිනිසාට මෙන් ම ගස්වැල්වලට ද හිරු එළිය බලපාන ආකාරය සොයා බැලීම සඳහා සිසුන් පහත සඳහන් ක්‍රියාකාරකමෙහි යොදවන්න.
- සෑම සිසුවෙකුටම පොල්කටුව බැගින් ලබා දෙන්න.
- එළිමහනේ තණකොළ සහිත ස්ථානයකට ගොස් එම පොල්කටුවලින් තණකොළ වසා පොල්කටුව නොසෙලවෙන සේ එයට උඩින් බරක් තැබීමට උපදෙස් ලබා දෙන්න.
- පොල්කටුවෙන් ආවරණය වී ඇති තණකොළවලට කුමක් සිදු විය හැකි දැයි සිසුන්ගෙන් විමසන්න.
- දින කිහිපයකට පසු තණකොළවල වෙනස නිරීක්ෂණය කිරීමට සිසුන් යොමු කරන්න.
  - * ආවරණය වූ තණකොළවලට කුමන වෙනසක් වී තිබුණේ ද ?
  - * ආවරණය කර තිබූ තණකොළ හා ආසන්නයේ තිබූ වෙනත් තණකොළ අතර වෙනස්කම් මොනවා ද ?
  - * එසේ වූයේ ඇයි ?
- සිදු වී ඇති වෙනස්කම් ඉහත දැක්වෙන කරුණු ඔස්සේ සාකච්ඡා කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 5

- තිරස් හා සිරස් අවකාශ භාවිත කරමින් උඩ පැනීම්, දිවීම් ආශ්‍රිත ක්‍රීඩාවල නිරතවීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- ඒ සඳහා සිසුන්ව ඉඩකඩ ඇති ස්ථානයකට රැගෙන යන්න. සිසුන්ට නිදහසේ දිව යාමට යොමු කර එම දිව යන අතර ගුරුතුමිය විසින් දෙන ලද සංඥාවකට හැකි තරම් ඉහළට පනින ලෙස උපදෙස් ලබා දෙන්න. මෙසේ කිහිප විටක් සංඥාව නිකුත් කරමින් ක්‍රියාකාරකම සිදු කරන්න.
- පන්තියේ සිසුන් කණ්ඩායම් හතරකට වෙන් කරන්න.
- එක් එක් කණ්ඩායම කැමති කුරුල්ලෙක් ගැන විමසන්න. අනතුරුව එම කුරුල්ලන් මෙන් හැසිරීමට යොමු කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 6

- අහසේ දැකිය හැකි සුන්දරත්වය මතුකර දැක්වෙන චිත්‍ර නිර්මාණයට සිසුන් යොමු කරන්න.
- එම නිර්මාණ ඇසුරින් පන්තියේ චිත්‍ර ප්‍රදර්ශනයක් පවත්වන්න.
- සිසු නිර්මාණ අගය කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 7

- හිරු එළියෙන් හිස ආවරණය කර ගැනීම සඳහා ශාක පත්‍ර ඇසුරෙන් තොප්පියක් නිර්මාණය කිරීමට සුදුසු ශාක පත්‍ර කිහිපයක් එකතු කර ගන්න. (*උදා* : කොස් කොළ, අඹ කොළ ආදිය)
- ඒවා කෙළවර ඉරටු කැබැලි වැනි දෙයක් යොදා ගනිමින් ශාක පත්‍ර එක එක යා කර ගනිමින් කැමැති හැඩයකට තොප්පියක් නිර්මාණය කිරීමට අවස්ථාව දෙන්න.
- මේ ආකාරයට කාඩ්බෝඩ්/බ්‍රිස්ටල් බෝඩ් ආදිය යොදා ගනිමින් ද හිරු එළියෙන් ආවරණය වීමට සුදුසු තොප්පියක් සකස් කර ගැනීමට කටයුතු කරන්න. ඒවා විසිතුරු වර්ණ කඩදාසි හෝ විවිධ දෑ යොදා ගනිමින් අලංකාර කර ගන්න.